«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

Энсиэли

12+

2016 сыл Балаҕан ыйын 30 күнэ Бээтинсэ № 112-113 (10508)

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастың хаһыата»

Ааҕам саастаах дьон күнүн көрсө

БОЛҔОМТОҔО - КЫРДЬАҒАСТАР

Улуус ветераннарын сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ С.Д. Кобякова иһитиннэрбитинэн, «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов алтынньы ый 1-10 күннэригэр улууска ыытыллар аан дойдутааҕы Аҕам саастаах дьон күннэрин былаанын бигэргэттэ.

Алтынньы 1 күнүгэр 20 ветеран Дьокуускай куоракка опера уонна балет театрыгар күннэр аһыыларын үөрүүлээх чааһыгар кыттыыны ылыахтара. Үөрэх тэрилтэлэригэр кылаас чаастара, тыыл, үлэ ветераннарын кытта көрсүһүүлэр барыахтара. Сэрии кыттыылаахтарын, кинилэр огдооболорун, тыыл ветераннарын, инбэлиитэри быраастар дьиэнэн сылдьан көрүөхтэрэистиэхтэрэ. Сэрии, тыыл ветераннарын баанньыкка босхо, 60-тан үөһэ саастаахтар чэпчэтиллибит сыананан суунуохтара. Босхо баттах кырыйтарыыта тэриллиэ. Оскуола оҕолоро дьиэ ис-тас үлэтигэр көмөлөһүөхтэрэ.

Алтынньы 4 күнүгэр улуус баһылыга А.П. Атласов тыыл, үлэ ветераннарын кытта төгүрүк остуол тула санаа атастаһыа, ирэ-хоро кэпсэтиэ. Алтынньы 6 күнүгэр Намнааҕы педколледж устудьуоннара «Ваш возраст достоин уважения» диэн ааттаах кэнсиэр көрдөрүөхтэрэ. Алтынньы 10 күнүгэр Дьокуускайтан «Школа третьего возраста» тахсан эҕэрдэ кэнсиэр көрдөрүө.

Анастасия КОРЯКИНА

Идэҕэ интэриэс

НАМ ЭДЭР БАҺААРЫННЬЫКТАРА

Нам улууһугар эдэр баһаарыннныктар полевой лааҕырдара үлэлээн ааста.

1 Хомустаах 4 №-дээх МПЧ-тын байыастара оҕолорго бойобуой дьайыылары көрдөрдүлэр. Күрэхтэһиигэ 1Хомустаах, 2Хомустаах. Үөдэй, Модут, 1№-дээх Нам, Салбаҥ оскуолаларын хамаандалара көхтөөх кыттыыны ылылыар. Быйыл кыттааччы ахсаана элбээбитэ, Нам улууһугар баһаартан сэрэхтээх буолууга ыытыллар тэрээһиннэр болҕомтону тардар буолбуттарын көрдөрөр.

Тэрээһин 4 түһүмэхтэн турда. Күрэстэһии агитбиригээдэлэри көрүүттэн саҕаланна. Салгыы хамаандалар истиэнэ хаһыатын уонна листовканы оҥорууга күөн көрүстүлэр. Үһүс түһүмэххэ эстафета ыытылынна. Төрдүс түһүмэххэ эдэр баһаарыннныктар бириэмэҕэ байыаннай таҥас кэттилэр. Икки бастакы түһүмэххэ байыастар баһаартан сэрэхтээх буолууга чиҥ билиилэрин, дьону тылга киллэрэр дьоҕурдарын көрдөрдүлэр. Эстафета уонна байыаннай таҥаһы таҥныы этаптара олус интэриэһинэйдик аастылар. Оҕолор түһүмэхтэр быыстарыгар уоту умуруорар тэрили туттарга үөрэннилэр. Эдэр байыастар бэйэ-бэйэҕэ көмөлөсүһүү, ыалдьыы, чиэһинэйдик күрэстэһии тыынын көрдөрдүлэр. 1 м. 1№-дээх Нам, 2 м. Салбаҥ, 3 м. Үөдэй хамаандалара үллэһиннилэр, грамотанан, кубогынан, сыаналаах бириистэринэн наҕараадаланнылар.

Дьокуускайдааҕы ВДПО салаатын специалистара бары кыттааччыларга уоту умулларар тэриллэри бэлэх ууннулар.

ДЬОКУУСКАЙДААҒЫ БАҺААРЫНАЙ СУЛУУСПА САЛААТА

Бэлиэ күн

ЭДЭР КӨЛҮӨНЭ КИЭН ТУТТАР

1990 сыллаахха балаҕан ыйын 27 күнүгэр Саха сирин суверенитетын туһунан декларация ылыллыбыта. Бу тутаах суолталаах документтаах Саха сирин инникитин түстээбитэ. Бу улахан бэлиэ күнгэ биһиги республикабыт судаарыстыбыннаһа олохтонуутугар олук уурбут дьоммут - М.К. Аммосов, П.А. Слепцов-Ойуунускай, И.Е. Винокуров уонна да атыттар ааттарын махтанан ааттыыбыт.

Балаҕан ыйын 27 күнүгэр Нам селотугар бу үөрүүлээх түгэни бэлиэтээтибит. Үөрүүлээх тэрээһин күнүс 11 чаастан биир дойдулаахтарбыт, чулуу уһулуччулаах политическэй деятелләрбит М. К. Аммосов пааматынньыгар, И. Е. Винокуров скверигэр кинилэр албан ааттарыгар сүгүрүйэн сибэкки дьөрбөтүн махталбытын тиэрдэн туран уурдубут.

Мустубут дьону «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов, «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыгын солбуйааччы А.В. Бочкарев,»1 Хомустаах» МТ баһылыга В.Г. Жирков уо.д.а. эҕэрдэлээтилэр.

А.П. Атласов быһа тардан И.Е. Винокуров, М.К. Аммосов бүтүн республика чэчирии сайдыытыгар, олоҕор-дьаһаҕар оруолларын, чиэһинэй, хорсун, кэскиллээх үлэлэрин туһунан ахтыы оҥордо. Үүнэн эрэр көлүөнэ ону өйдөөн киэн туттуохтаах туһунан эттэ. Быйылгы сыл И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 120 сылынан биллэриллэн, улууспутугар араас хабааннаах тэрээһиннэр ыытыллыбыттарын, ыытылла тураллларын кэпсээтэ. Кэлэр сыл М.К. Аммосов төрөөбүтэ 120 сыла буоларын биллэрдэ.

Тыл этээччилэр суверенитет Саха сирин инникитин тутулуга суох сайдар оҥкулун түстээбитин, 26 сыл устата республикаҕа, Нам улууһугар тыа хаһаайыстыбатын салаатыгар уонна социальнай хайысхаҕа бөдөҥ бырайыактар олоххо ситиһиилээхтик киирбиттэрин, олохпут күннэтэ тупсарын, араас салааларга аныгы технологиялар киирэллэрин, гражданнар социальнай көхтөрө үрдээбитин бэлиэтээтилэр.

Оскуола оҕолоро Саха сирин былааҕын күөрэччи тутан турдулар.

Тэрээһин уопсай хаартыскаҕа түһүүнэн түмүктэннэ.

Аксинья ТАТАРИНОВА

Айан-сырыы

ТИМИР КӨЛӨ ХОҺУУН ДЬАХТАЛЛАРА

Нам улууһун дьахталларын сэбиэтэ, чуолаан, «Намыына Куо» автокулууп көҕүлээһининэн, балаҕан ыйын 25 күнүгэр Саха сирин дьахталларын сүбэтин холбоһуга Дьокуускай-Улан-Батор-Дьокуускай хайысханан айаҥҥа туруммута. Массыынанан айан «Женщины Якутии – за мир без войны» диэн девизтээх. Кэрэ аҥардар айаннарын сүбэ тэриллибитэ 20 сылыгар уонна биир дойдулаахпыт политическай деятель И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 120 сылыгар аныыллар.

Монголияҕа тиийэн бөлөх олохтоох дьахталлар түмсүүлэрин кытта көрсүөҕэ. Олохторун-дьаһахтарын билсиэҕэ, көрүөҕэистиэҕэ, уопут атастаһыаҕа. Саха сирин дьахталларын түмсүүтүн үлэтин билсиһиннэриэҕэ. И.Е. Винокуров олоҕун-дьаһаҕын, үлэтин кэпсиэҕэ. Буолан ааспыт 14-с дьахталлар съезтэрин түмүгүн, 2020 сылга сэттис «Азия оҕолоро» оонньуу Улан-Баторга буоларынан, күрэхтэһии туһунан сиһилии кэпсиэхтэрэ. Итиэннэ предприниматель дьахталлар тустарынан, оҕо уонна дьахтар доруобуйаларын уо.д.а. интэриэһинэй тиэмэлэри таарыйыахтара. Бөлөх салайааччыта - Галина Андреевна Аммосова. Тимир көлөҥ көҕүлүттэн ылан, уһун, сындылҕаннаах айаҥҥа Нам, Хаҥалас, Таатта, Мэҥэ Хаҥалас хоһуун дьахталлара бааллар.

Айан туһунан сиһилии кэлэр нүөмэрдэргэ билсиҥ.

Л. Ноговицына

Оттоохун — 2016

ТҮМҮК ЧУГАҺААТА

Улуустааҕы тыа хаһаайыстыбатын управлениета балаҕан ыйын 22 күнүнээҕи иһитиннэриитинэн, улуус үрдүнэн былаан 35193 тн буоллаҕына, 28702 тн кэбиһиллибит, рулоннаммыт. Ол уопсай былаантан 81,6% туолбут. Сиилэс 900 тн угуллубут.

Нэһилиэктэр былааннарын толорууларын көрдөххө: Үөдэй 85,8% (былаан — 3009тн, туолуута - 2582тн), 1Хомустаах 74,9% (2583тн- - 1934тн), Партизан 77,5% (2670тн-2070тн), Никольскай 88,9% (1411тн-1255тн), Хамаҕатта 72,6% (2381тн-1728тн), Хатыҥ Арыы 88,2% (4053тн-3575 тн), Бөтүҥ 80,1% (2157тн-1728 тн), Модут 100,1% (2901тн-2903 тн), Хатырык 73,9% (2037тн-1506 тн), Маймаҕа 73,2% (403тн-295 тн), Түбэ 89,6% (1455тн-1303 тн), Арбын 92,3% (1152тн-1063тн), Көбөкөн 75,2% (989тн-744тн), Фрунзе 64,9%, (408тн-265тн), 2 Хомустаах 74,8% (2730тн -2043 тн), Искра 75,6% (579тн-438тн), Таастаах 80,5% (1275тн-1027тн), Салбаҥ 62,5% (1668тн-1042 тн), Ленскэй 90,2% (1332тн-1201тн) толордулар.

Уопсай улуус ТХПК-ларын туспа таһаардахха, 2470тн былаантан 1951тн от кэбиһиллибит, рулоннаммыт, уопсай былаантан — 79%. Баһынай хаһаайыстыбаларга 13882 тн былаантан 12133 тн от кэбиһиллибит, рулоннаммыт, уопсай былаантан — 87,4%. Кэтэх хаһаайыстыбаларга 18806 тн былаантан 14588тн от кэбиһиллибит, рулоннаммыт, уопсай былаантан — 77,6%. Сиилэс 1050тн былааннаммытыттан 900тн бэлэмнэннэ. Ол иһиттэн Бөтүҥ 500тн, Ленскэй 400тн уктулар. Сенаж соҕотуопкалана илик.

«Сэргэ» КХ, Хамаҕатта нэһилиэгин мобильнай звенолара Кэбээйи улууһугар 150 тн, «Үүнэр» ТХПК Уус Алдаҥҥа 70 тн, «Кулаада» КХ Чурапчы улууһугар 300 тн оттоотулар. Мобильнай звенолар уопсайа 520 тн оту бэлэмнээтилэр. Оттоохун балаҕан ыйын 29 күнүнэн түмүктэнэр.

Бэйэ информ.

БОЛҔОЙУН! ЭЛЕКТРОННАЙ СУРУТУУ

«Энсиэли» хаһыакка 2016 сыл иккис аҥарыгар электроннай сурутуу ыытыллар. Редакцияҕа кэлэн дуогабар түһэрсиллэр, сурутууну төлөнөр, электроннай почта аадырыһа тиксэриллэр. Хаһыат PDF форматынан ааҕааччыга тиэрдиллэр.

6 ыйга — 210 солк.,
3 ыйга — 105 солк.,
1 ыйга — 35 солк.

Хаһыат индексэтэ — Р0005, нэдиэлэҕэ иккитэ (оптуорунньук, бээтинсэ) тахсар.

Быыбар — 2016

УЛУУСПУТ ХАЙДАХ КУОЛАСТААТА?

Балаҕан ыйын 18 күнүгэр ыытыллыбыт Госдума быыбарын түмүгүнэн, Нам улууһун дьоносэргэтэ хайдах куоластаабытын бу таблицаттан билсиҥ.

Испииһэккэ киирбит 15 577 киһиттэн, бу курдук барыта 8 604 киһи быыбардаабыт, ол 55, 24% тэҥнэстэ. Депутаттарга Ф.С. Тумусовка 4811 киһи куоластаабыт, ол 55,92% тэҥ. П.Р. Аммосовка 1561 киһи итэҕэйбит, ол 18,14%, О.В. Тарасовка 935 киһи эрэммит, ол 10,87% тэҥ.

Бэйэ информ.

	«Биир ньыгыл Россия»		«Сиэрдээх Россия»		КПРФ		ЛДПР		П.Р. Аммосов	О.В. Тарасов	Ф.С. Тумусов
Үөдэй	239	59,31%	67	16,63%	40	9,93%	9	2,23%	60	74	213
1Хомустаах	255	41,60%	178	29,40%	92	15,10%	14	2,28%	105	56	376
Партизан	289	53,42%	128	23,66%	54	9,98%	17	3,14%	121	33	305
Никольскай	55	29,73%	75	40,54%	37	20,00%	3	1,62%	22	18	130
Хамаҕатта	309	44,27%	130	18,62%	119	17,50%	15	2,15%	125	80	386
2Хомустаах	152	59,84%	44	17,32%	21	8,72%	7	2,76%	49	20	152
Арбын	68	62,96%	15	13,89	8	7,41%	1	0,93%	14	18	55
Көбөкөн	76	48,41%	33	21,02%	36	22,93%	1	0,64%	38	12	91
Фрунзе	25	54,35%	11	23,91%	6	13,04%	1	2,17%	6	3	26
Салбаҥ	45	36,59%	30	24,39%	25	20,33%	7	5,69%	24	5	82
Таастаах	67	66,34%	21	20,79%	8	7,92%	0	0,00%	10	8	66
Искра	53	66,25%	14	17,50%	4	5,00%	2	2,50%	10	12	46
Хатыҥ Арыы	412	62,42%	70	10,61%	101	15,30%	9	1,36%	225	66	253
Граф-Биэрэгэ	173	64,79%	42	15,73%	27	10,11%	8	2,99%	43	43	112
Кыһыл-Дэриэбинэ	68	60,71%	22	19,64%	9	8,04%	3	2,68%	8	10	65
Модут	111	31,27%	128	36,06%	72	20,28%	7	1,97%	47	28	247
Бөтүҥ	99	44,59%	59	26,58%	37	16,67%	5	2,25%	34	14	142
Хатырык	170	47,62%	94	26,33%	55	15,41%	5	1,40%	60	38	215
Маймаҕа	15	23,44%	26	40,63%	15	23,44%	1	1,56%	7	10	41
Түбэ	51	33,77%	52	34,44%	34	22,52%	4	2,65%	18	13	106
Педколледж	263	46,22%	168	29,53%	56	9,84%	9	1,58%	88	62	340
Строительнай	166	41,29%	97	24,13%	61	15,17%	12	2,99%	69	44	221
Намскай	227	43,07%	114	21,63%	92	17,46%	12	2,28%	104	58	276
Госстрах	223	45,23%	104	21,10%	85	17,24%	4	0,81%	93	63	252
Ленскэй	179	44,42%	82	20,35%	82	20,35%	8	1,99%	79	53	204
Набережнай	108	44,81%	60	24,90%	41	17,01%	8	3,32%	37	40	136
Нэлэгэр	188	39,83%	140	29,66%	74	15,68%	10	2,12%	65	54	273

Тыа сирэ уонна рынок

КЭРГЭННИИ УРБААННЬЫТТАР

Урбааньыттар күннэринэн эдэр саҥа саҕалаан эрэр предпринимателлэри кытта көрсөн кэпсэттим.

Вероника Ефремовна кэргэнинээн Сергей Сергеевич Верховцевтыын 2016 сыл сайыныттан торт астаан урбаанньыт быһыытынан үлэлэрин саҕалаабыттар. 5 оҕолоохтор. Нам селотун олохтоохторо. Сергей иллэҥэ суох буолан, Вероникалыын кэпсэттим.

- Вероника Ефремовна, урбаанньыттар күннэринэн эҕэрдэтэ тут. Хайдах урбаан эйгэтигэр кэлбиккин билиһиннэр эрэ.

- Намнааҕы педагогическай колледжка эбии үөрэхтээһин педагогун идэтин баһылаабытым. Торду оҥоруулуу бастаан хобби быһыытынан саҕалаабытым, оҕолорум төрөөбүт күннэригэр астыырбын ыалдьыттарым олус сөбүлүүллэр этэ. Тортарбын хаартыскаҕа түһэрэн ватсапка ыыппытым, дьон сэргээннэр, сагар ас астыыр сыах тутуннубут, холодильник, торт буһарар ohох, о.д.а. тэриллэри атыыластыбыт. Оборудованиебыт российскай. Квалификациябыт таһымын үрдэтэбит. Дьокуускайга ыытыллар маастар-кылаастарга, семинардарга үөрэнэбит. Биир дойдулаахпыт, аан дойдуга биллэр асчыт И.Тарбахов ыытар куурустарыгар сылдьыахпын баҕарабын.

- Туох бородууксуйаҕа ордук сакаас киирэрий?

- Торт араас көрүҥнэрин: мастика, кремовай, медовай, бисквитнэй, мусстаах, «Кыһыл баархат», «Чыычаах үүтэ» тортары, ойуулах бирээнньиктэри, саахардаах сибэккилэри хото сакаастыыллар. Бородууксуйаларым сертификаттаахтар. Москваттан үчүгэй хаачыстыбалаах кыраска, мастика атыылаһабын.

- Дьыала тэринэргитигэр туох ыарахаттары көрүстүгүт?

- Үксүн үп-ас өттүнэн ыарырҕатабыт. Кризис кэмигэр бородуукта сыаната олус ыараата. Үчүгэй хаачыстыбалаах кыраасканы, мастиканы Саха сиригэр булар уустук. Үксүн республика таһыттан сакаастаан ылабыт. Бэйэбит бородууксуйабытынан эргинэр маҕаһыын аһыахпытын баҕарабыт да, уһаайба суох. Санаабытын түһэрбэппит. Төһө кыалларынан ыарахаттары бэйэбит быһаара сатыыбыт. Уустук боппуруостары кэргэмминээн иккиэн сүбэлэһэн түргэнник быһаарабыт. Эдэрбит, эрчимнээхпит, онон барыта бэйэбититтэн тутулуктаах дии саныыбыт.

- Кэлэр өттүгэр дьыалаҕытын хайдах кэҥэтиэххитин сөбүй?

- Инникитин 3 үлэ миэстэтин таһаарыахтаахпыт: дөкүмүөнү оҥороччу, дьиэҕэ тиэрдэн биэрээччи, астааччы, астааччы көмөлөһөччүтэ. Сир ылан, маҕаһыын аһан, бородууксуйабытын атыылыахпытын баҕарабыт.

- Кэпсээниҥ иһин махтанабын. Дьыалаҕыт таһаарыылаах буоллун.

Анастасия КОРЯКИНА

Сурт кэриэстээх, өтөх төнүргэстээх

КӨМҮС КУУПАЛ КИЛБЭЙЭР

Намнааҕы история уонна этнография музейын (дир. А.И. Копырин) салайыытынан улууска кыраайы үөрэтээччилэр былааннаахтык үлэлииллэр. Үлэ биир хайысхатынан Нам улууһугар таҥара дьиэлэрин историяларын үөрэтии буолар. Урукку Нам улууһун сиригэр, Атамай Улуу Сыһыытыгар, олохтоох баай Никифор Данилович Аргунов үбүлээн, Атамайдааҕы Никольскай таҥаратын дьиэтин 1870 сыллаахха туттарбыта. Ити дьиэ 1890 сыл ахсынньы ый 18 күнүгэр умайан хаалбыта. 1895 сыллаахха Николай Харитонов көҕүлээһининэн иккистээн тутуллубута. Бу таҥара дьиэтигэр 1898 сыллаахха оскуола аһыллан, 1950-с сылларга диэри үлэлээбитэ. Оскуола сабыллыбытын кэннэ, кулууп буола сылдьыбыта. Онтон колхозтары бөдөҥсүтүү саҕана, олохтоохтор Маҥараска көспүттэрин кэннэ, иччитэх турбута. Үс аан дойду чемпионнарын иитэн таһаарбыт С.С. Контоев ийэтэ Евдокия, сороҕор соҕотоҕун кыстаан, таарычча харабыллаан, таҥара дьиэтэ баччааҥҥа диэри бүтүн турда. Евдокияны сааһырбытын кэннэ уолаттар бэйэлэригэр олордо ылбыттара, ол кэмтэн ыла дьиэ көрүүтэ-харайыыта суох хаалбыта. Кэнники олохтоох фермер Виктор Никифоров көрүүтүгэр хаалбыта.

1998 сыллаахха Горнай улууһун биллиилээх кыраайы үөрэтээччитэ, Россия географическэй уопсастыбатын чилиэнэ, Саха АССР үтүөлээх учуутала Михаил Ефимович Тимофеев көҕүлээһининэн, Улуу Сыһыыга оскуола аһыллыбыта 100 сылын бэлиэтээбиттэрэ.

Намнааҕы музей түөрт төгүл экспедиция ыытта. Архитектура пааматынньыгын биир кэрэ көстүүтүн чөлүгэр түһэриигэ үлэ барда. Ол курдук, бастакы экспедицияҕа 2013 сыл кулун тутар 19 күнүгэр улуус депутаттарын сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ А.Х. Христофоров, кыраайы үөрэтээччилэр А.И. Копырин, И.З. Кривошапкин, В.И. Герасимов, Т.П. Никонов кыттыбыттара. 2014 сыл, култуура уонна духуобунас сылынан, таҥара дьиэтин оруолун үрдэтиигэ, государственнан мэктиэлэнэр статустаах дьаһаллары ылыыга, санаалары түмүүгэ аналлаах көрсүһүүлэр барбыттара. Улуу Сыһыы таҥаратын дьиэтигэр Горнай Одуну нэһилиэгиттэн 6, Саха сиринээҕи Православнай Епархияттан 3, Намтан, куораттан таҥара дьиэтин тутуутун көҕүлээбит, өр сылларга ыстаарыһа, попечитель быһыытынан таҥара дьиэтин тутан олорбут Харитоновтар сыдьааннара, уопсайа 30 киһи кыттыылаах тэрээһин ыытыллыбыта. Николай Харитонов кыыһа Марфа Николаевна Харитонова, Е.С Сивцев — Таллан Бүрэ кэргэнэ, оҕолоро, аймахтара көрсүһүү көҕүлээччилэриттэн биирдэстэрин быһыытынан кыттыбыттара. Дьокуускайдааҕы Спасскай эр дьон манастыырын игумена, аҕабыыт Никон, таҥара дьиэтин иһигэр бу түмсүү кыттыылаахтара этэҥҥэ сылдьаллар анаан сулууспа ыыппыта уонна дьиэ тутуутугар өҥөлөөх дьоннор дуураларыгар «Упокой души» диэн малыыппа аахпыта. Түмүккэ Ытык Сирдэри, пааматынньыктары харыстыыр департаменҥа, Дьокуускайдааҕы православнай епархияҕа, Нам, Горнай улуустар дьаһалталарыгар биллэрэн, таҥара дьиэтин чөлүгэр түһэрэргэ сорук ылыныллыбыта.

Этиилэргэ олоҕуран элбэх архыып матырыйаала хомуллубута. 2016 сыллаахха «Православная церковь и школы Намского улуса Якутской области Х1Х-начала ХХ вв.» диэн кинигэни Т.П. Никонов, А.М. Полякова уонна И.З. Кривошапкин таһаардылар. Кинигэ республика общественноһын сэҥээриитин ылла.

Нам улууһун кыраайы үөрэтээччилэрин кытта Дьокуускайдааҕы епархияттан А.В. Мигалкин, И.А. Рехлясов үлэлэстилэр. Улуу Сыһыыга таҥара дьиэтин холохуонньатын куполын, кириэһин туруоруутун 2 улуус үбүлээтилэр. Чычымах уонна Чөркөөх таҥаратын дьиэлэрин куполын оҥорбут уопуттаах маастар А.И. Кулаковскай салайыытынан Нь. Сокольников, А. Хоноруин Атамай дьиэтин таҥаратын дьиэтин холохуонньатыгар ылсан үлэлээтилэр. Купол олорор эргэ мастара бөҕөргөтүлүннүлэр, куупала уонна кириэһэ кыһыл көмүс дуйданнылар.

Балаҕан ыйын 17 күнүгэр холохуонньа туруоруллуутун Якутскай уонна Ленскэй архиепископа Роман сибэтии гыммыта. Үөрүүлэх тэрээһиҥҥэ Нам улууһун баһылыгын бастакы солбуйааччы И.И. Сивцева, «Таастаах нэһилиэгэ» МТ баһылыга Е.С. Федотов, Горнай улууһуттан улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы В.В. Спиридонов, «Одуну нэһилиэгэ» МТ баһылыга И.С. Петров салайааччылаах делегация, Улуу Сыһыыттан төрүттээх С.С. Контоев уолаттарынаан, М.Н. Харитонова, поэт Таллан Бүрэ кэргэнэ, оҕолоро Сивцевтэр, Салбаҥнар, Таастаахтар, Намнар кыттыыны ыллылар.

Элбэх сыллаах чинчийии, үөрэтии түмүгэр, өбүгэлэрбит урукку тутуулара сөргүтүллэн, кэлэр көлүөнэбит, ыччаттарбыт үйэттэн-үйэҕэ сөҕө-махтайа, сэргии көрөр, үөрэтэр кыахтаннылар.

В.Д. ПОПОВА,
СР культуратын туйгуна,
киинэ ситимин бэтэрээнэ

2016 сыл Россияҕа — Киинэ сыла

Киинэ сылынан умнууга хаалбыт оҕо сааһым кулуптарыгар 60-80сс. үлэлээбит киномеханиктары ахтан аахар сиэрдээх.

Киинэ искусствота - олох хаамыытыгар, киһи аймах өйөсанаата сайдыытыгар история диэн науканы дьоҥҥо чаҕылхайдык тиэрдэр нееыма. Киинэ суоҕа буоллар, олохпут чуҥкук, сиэрэй, интэриэһинэйэ суох буолуо этэ.

1956-77сс. диэри Модут кулуубугар үлэлээбит эдэр эрчимнээх Егор Тарасович Винокуров, Николай Николаевич Дьяконов-Дьирээ, Семен Семенович Терехов, Федор Николаевич Дьяконов курдук үлэһит, кэлбит-барбыт дьон оччотооҕу ыччакка сылайбакка-элэйбэккэ араас омуктар олохторун-дьаһахтарын илэ көрдөрөн, үөрэппит-такайбыт

үтүөлээхтэр.

Онтон Бөтүҥ кулуубугар Роман Романович Лукин, Николай, Василий Николаевич Ильиннэр, үөһэ ахтыллыбыт Е.Т. Винокуров үтүө суобастаахтык үлэлээбиттэрэ. Бөтүҥ ыччаттара Оксана, Фекла, Борис Суздаловтар кинилэртэн кыым ылан, киномеханик идэтин талбыттара.

ИСТОРИЯ КЭРЭҺИТТЭРЭ

Биһиги таайбыт Петр Абрамович Романов (1925-1970) - 1942-1947сс. хоту үлэ фронун кыттыылааҕа. Сэрии кэнниттэн Намҥа, Граф Биэрэгэр, 2Хомустаахха 1966с. диэри киномеханигынан, кэргэнэ Елизавета Иннокентьевна Габышева моторист-киномеханигынан таһаарыылаахтык үлэлээбиттэрэ. Таайбыт баянист-аккомпаниатор бастыҥа этэ. Хоту Булуҥ оройуонугар, онтон Нам кулуптарыгар үҥкүүлээх биэчэрдэри киһи умнубат гына баянынан доҕуһуоллаан, олохтоохтору астыннарара. Мин билэрбинэн, Намҥа А.Шестаковтаах, И. Христофоровтаах кини баянын тыаһын таптаан, батыһа сылдьан истэллэрэ үһү. Биһиги дьиэ кэргэнтэн 2 киһи кини холобурунан кулууп үлэһиттэрэ, вокальнай-хоровой искусство хормейстердара буолан тахсан, культура салаатыгар олохпутун анаатыбыт.

Манна даҕатан эттэххэ, Намҥа Түбэҕэ 2 киномеханик-баянист бааллара: А.И. Пестряков, Е.Е. Сивцев. Кинилэр П. Романов курдук уус-уран самодеятельноһы көҕүлээбит, сайдыытыгар сэмэй кылааттарын киллэрбит дьон.

Кулууп урукку киномеханиктарыгар барҕа махталбын тиэрдэбин.

Ф.Н. ЛУКИНА,
культура бочуоттаах бэтэрээнэ, Нам с.

Маймаҕа нэһилиэгэ тэриллибитэ 100 сылыгар

1916 сыл балаҕан ыйын 24 күнүгэр Иркутскай генерал губернаторын Александр Иванович Пильц ыйааҕынан І-Атамай нэһилиэгиттэн Маймаҕа аҕа ууһа, І-Үөдэй нэһилиэгиттэн Бүлтэй аҕа ууһа, Хомустаах нэһилиэгиттэн Талай аҕа ууһа Нам улууһугар Маймаҕа нэһилиэгин төрүттээбиттэр. Итэҕэллээх киһиларинэн Петр Львович Попов диэн эбит. Саҥа тэриллибит нэһилиэк 79 дууһа киһилээх, 38 үлэһиттээх, сүрүннээн сүөһү иитиитинэн, кэлин бурдук ыһыытынан дьарыктаммыттар. 1917 сыллааҕы Бүтүн Россиятааҕы тыа хаһаайыстыбатын биэрэпиһин көрдөрүүтүнэн, нэһилиэк киһитин ахсаана 206-кэ, сүөһүтэ 590-кэ, сылгыта 133-кэ тэҥнэспит. 2000 сыл ыам ыйын 18 күнүгэр 6 №-дээх сибидиэтилистибэлээх, Хатырыктан арахсан, Нам улууһугар аан маҥнайгынан, «Маймаҕа» диэн бэйэни салайыныы тэрээһинэ тэриллибитэ. Манна сүрүн кылааттарын Тоскин С.И., Слепцов Н.П., Лебедева Л.П., Корякин М.Н., Рюкин А.И., Захаров Н.В., Захаров В.В. уо.д.а. киллэрбиттэрэ. Маймаҕа бастакы баһылыгынан Слепцов Н.П. буолбута. 2004 сыллааххa баһылыгынан Пахомов Д.Д. үлэтин саҕалыыр. Бу сылларга нэһилиэги гаастаахын, СДК өрөмүөнэ, благоустройство үлэлэрэ күүскэ бараллар

2010 сылтан баһылыгынан А.И. Егоров талыллан үлэлиир. Мантан ыла нэһилиэк саҥалыы сайдыыта саҕаланар.

Биһиги нэһилиэкпитигэр 176 киһи олорор. Мантан 82-тэ үлэлиир кыахтаах, ол иһигэр 42 киһи нэһилиэк тэрилтэлэригэр үлэлииллэр. 23 пенсионердаахпыт, орто, үрдүк үөрэх кыһаларыгар 5 ыччаппыт ситиһиилээхтик үөрэнэ сылдьаллар. Нэһилиэккэ 2 улуус Ытык киһитэ, 4 нэһилиэк Ытык киһитэ, 1 тыыл, 22 үлэ ветераннара бааллар. Нэһилиэк дьаһалтата 13 үлэһиттээх. Кылаабынай, сүрүн боппуруостары быһаарар специалистар, землеустроитель, тыа хаһаайыстыбатын специалиһа. Дьаһалта иһинэн 5 үлэһиттээх «Кыталык» культура киинэ (директор Павлова А.Е.) ситиһиилээхтик үлэлии олорор. Маймаҕа нэһилиэгэр 4 тэрилтэ үлэлиир, ол курдук Маймаҕа оскуола-саада (директор Дмитриев А.Г.), фельдшерскай-акушерскай пуун (сэбиэдиссэй Павлов Н.С.), «Кыталык» культура киинэ (директор Павлова А.Е.), МАУ «АРТ» (дир. Слепцов М.Н.). Ону таһынан «Кэнчээри» КФХ (сал.Аргунова М.П.), «Слепцова Т.С.» ИП, «Хайгыалаах» ТХПК (сал. Обутова Л.Е.) үлэлииллэр. Бу тэрилтэлэрбит коллективтара улуус, нэһилиэк тэрээһиннэригэр көхтөөхтүк кытталлар. Сүрүн дьарыкпыт тыа хаһаайыстыбата буолар. Бу

ҮҮНЭ-САЙДА ТУР, ТӨРӨӨБҮТ ТҮӨЛБЭМ!

хайысхабыт сайдыытыгар былааннаах үлэлэр ыытыллаллар. Биирдиилээн хаһаайыстыбаларга туһаннаах көмөлөр, субсидиялар көрүллэллэр. Тыа сирин сайдыытыгар саҥалыы көрүүлээх үлэлэр нэһилиэк таһымыгар оҥоһуллаллар. Ол курдук, «Длинная корова», үүт туттарыытыгар субсидия, быраҕыллыбыт эбэтэр саҥа сирдэри туһаҕа таһаарар сыалтан таҥастааһыҥҥа, куурусса, сибиинньэ атыылаһыытыгар, иитиитигэр, сүөһүнү, сылгыны элбэтиигэ, иитиигэ былааннаах үлэлэр ыытыллаллар. Маннык өҥөлөр, чэпчэтиилэр нэһилиэк олохтоохторугар оҥоһуллаллар. Бу үлэлэр анал тыа хаһаайыстыбатын программаларын чэрчитинэн нэһилиэк, улуус бюджеттарыттан көрүллэллэр.

Нэһилиэккэ социальнай хайысхалаах объектар тутуллаллар. Ол курдук: Кыайыы пааматынныыга, начальнай оскуола тутулунна, саҥардылынна, администрация дьиэтэ, гараажа, сынньалаҥ паарка тутулунна, саҥардылынна, бөһүөлэк иһинээҕи суоллар оҥоһуллуннулар, уулуссалар уоттара тардылыннылар, «Кыталык» сынньалаҥ киинэ тас көстүүтэ тупсарылынна, культурнай-спортивнай комплекс тутуута саҕаланна. Биһиги нэһилиэкпитигэр саҥа ФАП тутуута 2015 сылтан саҕаламмыта. Бу ГЧП диэн программанан бэйэтин үбүнэн, кыаҕынан Маймаҕаттан сыдьааннаах Слепцов Иван Петрович тута сылдьар. Маймаҕа биир саамай кэрэхсэнэр сиринэн «Уус кыһата» сквер буолла. Бу сквергэ Маймаҕа тимир, мас уустарын ааттара үйэтилиннилэр. Маанылаах тутуу Саха өрөспүүбүлүкэтин тыатын хаһаайыстыбатын министерствотын иһинэн «Тыа сирин биир кэлим сайдыытын» программатынан «Маймаҕа нэһилиэгэ» МТ грант кыайбыта. Конкурс түмүгүнэн тутууну «ТРЕПС» ХЭТ (сал. Трубин М.Ф.)

кыайан, кылгас бириэмэ иһигэр тутан дьон биһирэбилин ылла. Сквер композициятын оҥорууга Маймаҕа ыччата Ем. Ярославскай аат. государственнай музей таксидермиһа Иннокентий Семенович Павлов үлэлээтэ. М.С. Лебедев аатынан уулусса федеральнай программа чэрчитинэн олорор дьиэлэр квартала уот ситимигэр холбоонно. Бу үлэни «Якутскэнерго» ПАО, «Кииннэммит электрическэй уот ситимнэрин» АО көмөтүнэн уот-күөс ситимэ тардыллан бүттэ.

Быйылгы өрөгөйдөөх 100 сыллаах үбүлүөйдээх ЫһыахпытҮрдүк тэрээһиннээхтик ааста. Манна сүрүн күүс-көмө буолбут Маймаҕаттан төрүттээх, силистээх-мутуктаах 17 Аҕа уустар түмсүбүттэрэ, сомоҕолоспуттара буолар. Араас конкурстар, спортивнай күрэхтэр бириистэрэ бука барыта Аҕа уустар көмөлөрүнэн барда. Түгэнинэн туһанан Аргуновтар, Ивановтар, Колесовтар, Лазаревтар, Лебедевтар, Наумовтар, Обутовтар, Павловтар, Петровтар, Поповтар, Собакиннар, Сивцевтар, Сухановтар, Субуллалар (Кутуковтар), Слепцовтар (Захаровтар), Уус Уйбаан (Слепцовтар), Ядрихинскайдар Аҕа Уустарыгар барҕа махталбын тиэрдэбин. Куруутун дойдугутун өйдүү-саныы, кыһалла, күүс-көмө буола сылдьаргытыгар ыҥырабын. Маннык өрүү түмсүүлээх, ыллыктаах санаалаах, эдэрдии эрчимнээх буолуҥ.

Ону таһынан «Туймаада» ФАПК генеральнай директорын солбуйаччыта Артемьев А.Е-ка, Саха өрөспүүбүлүкэтин тыатын хаһаайыстыбатын министерствотын тыа сирин биир кэлим сайдыытын департаменыгар (сал Петров Н.И), «Нам улууһа» МТ баһылыгар А.П. Атласовка, үбүлүөйдээх тэрийэр комиссия бэрэссэдээтэлигэр, «Нам улууһа» МТ баһылыгын 1 солбуйааччытыгар И.И. Сивцеваҕа, «Нам улууһа» МТ депутаттарын Сэбиэтин бэрэссэдээтэлигэр И.Р. Поповка, «Нам улууһа» МТ баһылыгын тутууга уонна архитектураҕа солбуйааччытыгар С.С. Матвеевка, «Нам улууһа» МТ баһылыгын тыа хаһаайыстыбатын солбуйааччытыгар Е.Е. Гоголевка, «Нам улууһа» МТ олохтоох бэйэни салайынар органнарын кытта үлэлэһэр отдел салайааччытыгар М.С. Макароваҕа, нэһилиэктэр баһылыктарыгар, улуус депутаттарыгар, «Нам улууһа» МТ спорка управлениетыгар (Иванов П.Г), «Нам улууһа» МТ культураҕа управлениетыгар (нач. Заровняева Е.А.), Намнааҕы киин библиотека директорыгар М.Р. Софроноваҕа, Ф. Соловьев айар бөлөҕөр, Намнааҕы РДЮСШОР директорыгар С.П. Ядрихинскайга, «Маймаҕа Бэрдэ» күрэх кылаабынай судьуйатыгар И.В. Колпашниковка, күрэхтэһиилэри иилээн-саҕалаан ыыппыт республика биллиилээх спортивнай комментаторыгар Васильев А.В. – Көрдүгэҥҥэ, Нам улууһун предпринимателлэригэр, ытык-мааны ыалдьыттарбытыгар Дьэһиэй сахаларыгар, кыттыыны ылбыт бары дьоҥҥосэргэҕэ махталбытын тиэрдэбит. Сылын ахсын ыһыахпыт үрдүк тэрээһиннээхтик ыытылларыгар үгэскэ кубулуйбут күүс-көмө буолар спонсордарбытыгар «Электра» маҕаһыын (Винокуров И.Н.), «Намгазстрой» ХЭТ (Федоров А.А.), «Намкоммунтеплоэнерго» (Игнатьев Н.В.), «Карина» маҕаһыын (Слепцова Л.Е.) «Охотник на Ярославского» маҕаһыын (Дарбасов А.П.), Тимофеев Н.С-ка көмөҕүт, өйөбүлгүт иһин махталбыт муҥура суох. Сүгүрүйэн туран Маймаҕа 100 сыллааҕытын туоһулуур архивтан документтары булбут, үөрэппит Саха Өрөспүүбүлүкэтин үтүөлээх геологар Иван Петрович Пестряковка, Маймаҕа кинигэтин таһаарыыга утумнаан үлэлии сылдьар Саха өрөспүүбүлүкэтин культуратын үтүөлээх үлэһитигэр Иван Афанасьевич Бубякиҥҥа, Саха өрөспүүбүлүкэтин бочуоттаах бэтэрээнигэр Татьяна Дмитриевна Колесоваҕа махтанабын.

Нэһилиэкпит инники сайдыытыгар күүспүтүн түмэн, өйбүтүн-санаабытын холбоон, өссө таһаарыылаахтык үлэлиэхпит диэн бигэтик эрэнэбит.

А.И. ЕГОРОВ,
«Маймаҕа нэһилиэгэ» МТ баһылыга

Улуус нэһилиэктэригэр

ҮҮНЭР КӨМҮС КҮҺҮНЭ

2- Хомустаах ытык сиригэр Үүнэргэ, көмүс күһүнү көрсүһэ, кини кэрэ айылҕатын суһумугар, сылаас илгийэр салгыныгар дуоһуйа тыына, сынньана ветераннар түмсүүлэрэ баран кэллэ. Ханна баҕарар тиийдэххэ, ханнык сиргэ, дойдуга кимнээх төрөөн – үөскээн, уутуйан олорон ааспыттарын, туох дьоннноох сэргэлээх, утуму салгыыр силистээх – мутуктаах ыччаттаах дойдунуй диэн сэҥээрэр үтүө үгэс баарын быһыытынан, манна Үүнэртэн төрүттээх, кииннэрэ түспүт, биһиктэрэ ыйаммыт, төлкөлөрө түстэммит, нэһилиэккэ, улууска ытыктанар, убаастанар хас да туйгун бэлиэлээх М.А. Гоголева, П.Е. Тарскай Үүнэр историятын өйдөбүнньүк ытык сиргэ, мэҥэ таас аттыгар сиһилии билсиһиннэрдилэр. Манна төрүт олохтоохторунан Олесовтар, Протопоповтар, Переваловтар буолалларын, кэлин Уус Алдантан төрүттээх Слепцовтар, Максимовтар, Жирковтар, Протопоповтар, Гоголевтар, Румянцевтар киирэн дойду оҥостон олохсуйбуттар. Сэрии ыар сылларыгар Чурапчыттан көһүү кыттыылаахтара кэлэн олохсуйан, дойду оҥостубуттара Григорьевтар, Захаровтар, Аммосовтар диэн ыаллар.

Олох сайдар тэтимигэр оҕустаран, сахалыы сиэрбитин – туоммутун, өбүгэбит үтүө үгэстэрин умна быһыытыйа, саҥарар сахалыы тылбытын аанньа ахтыбат буолуура тиийэ сыһан, хата ону кэмигэр өйдөөн, улуу убайдарбыт эппит кэс тылларын сөргүтэн, үс куппутун уһугуннаран, саха буолан сандааран, ураанхай буолан уһуур-тэнийэр албан ааппыт, аан дойдуга билиннэ, кэрэхсэннэ, сэҥээрилиннэ. Ол биир үтүө туоһутунан 2- Хомустаахха Үүнэр учаастагар бастакы балаҕан дьиэ маанылаах ыалдьыттара буолан, кини боруогун атыллаан, көмүлүөк оһоҕун тигинэччи оттон, үөһээ үрдүк айыыларбытыгар, аал уоппутугар сүгүрүйэ-махтана, көрдөһөр үтүө түгэн тосхойдо. Көмүлүөк оһохпут сылаас сыламыгар сыралла, таһырҕаччы аһаҕастык умайар уотугар үөрэр – көтөр күлүмүгэр кыттыһа, сахалыы сиэринэн Л.Е. Пестрякова алгыстаата, арчылаата, ол кэнниттэн салама ыйаан, алгыс баһын сыалаатылар.

Николай Пикович Ширяев Үүнэр кэрэ кырдалыгар олохтоохтук оҥостон, дьиэ – уот туттан, тыа сиригэр олорор киһи быһыытынан сөпкө дьаһанан, иитэр сүөһүнү күрүөлээн, аһы – үөлү дэлэтэр сыаллаах-соруктаах үлэтэ – хамнаһа күөстүү оргуйар. Николай Пикович туппут саха балаҕаныгар ыалдьыттарын үөрэ – көтө көрсөн, кинилэр алгыстарын ылан, инники үлэлиир былаанын сиһилии билсиһиннэрдэ.

Тыа хаһаайыстыбатын академиятын институтун, СВФУ, ЯНИИХН кытта дуогабар түһэрсэн, Баатаҕай оскуолатын кытта шефтэһэн, сайыҥны бириэмэҕэ оҕо сынньалаҥ лааҕырын аһан үлэлэтэрин ветераннар сэргии-сэҥээрэ, иһиттилэр.

Үгэс быһыытынан, сандалы тула олорон, итии үүттээх чэйдээх толору астаах остуолга кэлбит ыалдьыттар ыллаан – туойан, үтүө баҕа санааларын, эҕэрдэлирин Николай Пиковичка этэн сэмэй бэлэхтэрин туттардылар. Түҥ былыргыттан өбүгэ дьоммут үрүҥ тыыннарын уһаппыт, ууһаппыт сахабыт балаҕана барахсан саҥа үйэҕэ, саҥалыы тыыннанан, саха айылгылааҕы түмэр киин буолан, сир-дойду аайы аанын тэлэччи аста. Үүнэр кэрэ кырдалыгар тутуллубут бастакы балаҕан элбэх ыалдьыттардаах, сылдьыбыт ыалдьыты сылаас тыынынан ириэрэ, сандалы остуолун тула олордон итии чэйин сырылаччы иһэрдэ, сыалаах алаадьынан күндүлүү, көмүлүөк оһоҕун сыралҕана үс куту уһугуннара, саха аймаҕы саргытын салайса, кэлэр кэскили кэрэһэлии турдун диэн алҕаатахпыт буоллун.

Николай Пикович туруоруммут инники сыала – соруга ыпса, баҕа санаата туола, Үүнэр кэрэ кырдалыгар ыалдьыттарын, хонохуларын барҕа махталларын ыла туруохтун. Бу кэрэ кырдал умсугута, кэрэхсэтэ бар дьону ыҥыра-угуйа турдун.

Бу тэрээһиҥҥэ транспорынан, бензининэн хааччыйбыт оскуола директорыгар О.Г. Готовцеваҕа, администрация солбуйааччы баһылыгар А.П. Габышевка махталбытын тиэрдэбит.

Л.Е. ПЕСТРЯКОВА,
ветераннар сэбиэттэрин бэрэссэдээтэлэ

Дьыллар уонна дьылҕалар

МОДУН САНАА ТРАССАТА

1980 сыл ахсынньыга «Бэлэм буол» хаһыат «Модун санаа трассата» диэн республика оҕолоругар анаан 2 сыллаах экспедицияны тэрийбитэ. Экспедиция Саха сирэ Россия састаабыгар киирбитэ 350, ССРС тэриллибитэ 60, САССР 60 сылыгар анаммыта. Н.И. Протопопова салайаччылаах «Бэлэм буол» хаһыат үлэһиттэрэ оскуола оҕолоро төрөөбүт кыраайдарын үөрэтиигэ туох үлэ ыыппыттарын хаһыакка сырдаппыттара. Тэрээһин оҕо тэлгэһэтиттэн саҕалаан, төрөөбүт кыраайын устуоруйатын үөрэтэн, дойдутун дьиҥнээх гражданина буоларыгар төһүү күүс буолбута. 2 сыл устата улахан чинчийэр үлэ ыытыллыбыта. Үлэ сэҥээриллэн, «Бэлэм буол» хаһыат «Модун санаа трассатын» иккис этаабын биллэрбитэ.

Нам оройуонун пионердарын дьиэтин «Эрэл» кыраайы үөрэтэр этэрээтэ экспедиция икки этаабыгар ситиһиилээхтик кыттыбыта. Салайааччынан З.А. Тихонова таһаарыылаахтык үлэлээбитэ. Историк-учуонайдар В.Н. Иванов, А.Д. Сыроватскай, В.Е. Охлопков, А.А. Калашников уонна ЫБЛКС ОК отделын сэбиэдиссэйэ А.П.Слепцов үлэни салайбыттара. Биһиги этэрээппит иккиэннэригэр 1-кы миэстэни ылан, босхо путевканан наҕараадаламмыта.

1987 сыл сааскы каникулга Сунтаарга экспедицияҕа сылдьыыбыппыт. Пионердар дьиэлэригэр олус истиҥник көрүстүлэр. Сунтаар оройуонун историятын сиһилии билиһиннэрдилэр, брошюралары бэлэхтээтилэр. Сарсыныгар автобуһунан Тойбохойго айаннаттылар. Арыалдьытынан биир кыыһы анаатылар. «Оҕолоргутун музейга айдаарбакка, болҕойон истэллэрин курдук сэрэтиҥ, бэҕэһээ Мирнэйтэн кэлбит улахан киһи делегациятын истибэккэ айдаарбыттарын иһин, таһаартаан кэбиспиттэрэ», - диэн сэрэттилэр. «Бачча ыраахха кэлэн баран, музейы көрбөккө төннөрбүт буолуо»,- диэн испэр куттанным. Инньэ гынан музейга барыахпыт иннинэ уолаттарбын сэрэттим. Арай, киирээт, уолаттарым музей устун сырсан хааллылар. Георгий Евдокимович дьиэтин ортотугар туран соһуйан эрэ хаалла. «Хайа, бу хантан кэлбит «торбостор» тоһугурастылар?»-диэтэ. Мин ыксыы түстүм, «дьэ, үүрүллэр дьон буоллубут быһыылаах» дии санаатым. Бэйэбит, «Модун санаа трассатын» туһунан билиһиннэрдим. Георгий Иннокентьевич уолаттар төрөөбүт дойдуларын устуоруйатын чинчийэллэрин истэн, сүрдээҕин хайҕаата, «улахан дьон сылдьаллар эбит» диэтэ. Уолаттар биир даҕаны тылы сыыс-буор түһэрбэккэ иһиттилэр. Ити курдук Г.И. Бессоновы, Саха сирин биллиилээх, ытыктанар үлэһит киһитин, илэ бэйэтин көрөн, саҥатын, кэпсээнин истэн, алтыһан ааспыт күммүт умнуллубат өйдөбүл буолан хаалбыта.

Элгээйигэ айылҕа музейын үлэтин билсэ айаннаабыппыт. Музейы тэрийбит РСФСР уонна САССР үөрэҕириитин үтүөлээх учуутала Борис Николаевич Андреев олохтон туораабыта биир сыл буолбут этэ. Кинини кэриэстээн, элгээйилэр икки этээстээх мусуой дьиэтин туппуттар. Тиийбиппитигэр, кыыһа Галина Борисовна :»Оҕолору мусуойга киллэрбэппин»,- диэн соһутта. «Хайдах буоллуҥ, эйигин кытта Надежда Михайловна кэпсэппит буолуохтаах. Биһиги анаан-минээн мусуой көрөөру, оҕолорго билиһиннэрээри кэлбиппит, хайаан даҕаны көрөн-билэн барыахтаахпыт», - дии-диибин оҕолорбун заалга киллэрэн, бэйэм Борис Николаевич үлэтин, кини оҕолор айылҕаны ытыктыы, харыстыы үөрэнэллэригэр ахсаана биллибэт сири кэрийэн, сэдэх экспонаттары хомуйан бу музейы тэрийбитин туһунан кэпсээтим. Республика дьоно кини аатыгар сүгүрэйэллэрин, үлэтин билсээри, Россия, республика араас муннуктарыттан кэлэллэрин бэлиэтээтим. Экспонаттары көрдөрө-көрдөрө кэпсии турдахпына, Галина Борисовна чугаһаан, салгыы сиһилии кэпсээн барда.

Сунтаарга сылдьан, Н.М. Родионова көмөтүнэн икки модун дьон үлэлэрин-хамнастарын билсибиппиттэн, Надежда Михайловнаҕа сүрдээҕин махтанабын.

Сыллар аастылар. Сунтаарга сылдьыспыт уолаттарым билигин 40-тэн таҕыстылар. Олохторун саха олоҕо тупсарын туһугар үлэлээбит модун санаалаах дьон туһунан оҕолоругар кэпсиир буолуохтаахтар дии саныыбын.

З.А. ТИХОНОВА, РФ үтүөлээх учуутала, РФ суруналыыстарын сойууһун чилиэнэ, Нам улууһун Ытык киһитэ

Роспотребнадзор сэрэтэр

ДЬАҢТАН ХАРЫСТАНЫҢ

Эпидемическэй сезон (күһүнсаас) саҕаланыан иннинэ дьаҥ ыарыытыттан утары вакцинация (быһыы) ылыахха наада. Быһыы билиҥҥи кэмҥэ саамай көдьүүстээх ньыыма буолар. Дьаҥ ыарыыта вируснай буолан, түргэнник тарҕанар, кылгас бириэмэҕэ элбэх киһини сутуйар, киһи ыараханнык ыалдьар. Быһыыны ылбыт киһи ыарыйдаҕына да, наһаа ыарахана суохтук аһарынар. Дьаҥ ыарыытыгар саамай кутталлаах сыыстарыы буолар. Холобур: пневмония, бронхит, отит. Быһыыны ылбыт киһиэхэ 12-15 күн дьаҥы утары охсуһар эттиктэр (антитела) үөскүүллэр, киһи иммунитеттанар.

Профилактическай быһыыны оҥорууга улуус айыы былааннаахтар. Ол курдук, Нам улууһугар, уопсайа 2016 сылга 9029 киһиэхэ грипп утары босхо быһыы оҥоһуллуохтаах, ол иһигэр оҕолорго - 4829, улахан дьоҥҥо - 4200. Билигин вакцина кэлэ илик, ыллыбыт да, былааннаммыт категорияҕа түргэнник оҥоруохтаахпыт. Бастакы уочарат - оҕолорго, аҕа саастаах дьоҥҥо уонна ыраах сытар нэҺилиэктэргэ. Оҕолорго»Гриппол плюс», улахан дьоҥҥо «Гриппол» бэриллэр.

«Гриппол» вакцинаны улахан дьоҥҥо 18 саастарыттан үөһэ 0,5 мл биирдэ тирии аннынан (п/к) илии үөһээ өттүгэр бэриллэр. «Гриппол плюс» диэн вакцина 6 ыйдарыттан саҕалаан көҥүллэнэр. 6-5 ыйдарыгар диэри 0,25 мл вакцинаны киһи өттүгэр (в/м в переднебоковую поверхность бедра) иккитэ, 3-4 нэдиэлэ көтөн баран, биэрэллэр. 36 ыйдарыттан саҕалаан, эбэтэр 3 саастарыттан, былчыҥҥа (в/м) эбэтэр тирии аннынан (п/к) 0,5 мл илии үөһээ өттүгэр бэриллэр.

Вакцинаны ылар көҥүллэммэт:

- аллергическай реакциялаах, эбэтэр куурусса белогар аллергиялаах дьоҥҥо;
- температуралаах, ис ыарыылаах, эбэтэр хроническай ыарыылара көбө сылдьар бириэмэлэригэр (үтүөрэн баран быһыыны ылар көҥүллэнэр).

Сүрүн сүбэ: дьаҥы (грипп) утары быһыыны бириэмэтигэр (вакцинацияны) ылыҥ, оччоҕо ыалдьыахха суоҕа, эбэтэр чэпчэкитик аһарыыахха.

РОСПОТРЕБНАДЗОР НАМНААҔЫ САЛААТА

Впервые в Намцах! Фабричные ШУБЫ из Кирова под знаком качества «100 лучших товаров России»

ШУБА ВАШЕЙ МЕЧТЫ… Какая она?

Благородный мутон, в котором тепло и комфортно. Роскошная норка или солидный бобёр, которые подчеркнут Ваш статус. Элегантный каракуль или эффектный енот, в которых Вы станете той, Особенной…

Через несколько дней, мы, вятские меховые мастера фабрик «БАРС», «БЕЛКА» и «Меховая радуга» (г. Киров) впервые в вашем городе представим новую коллекцию «ЗИМА-2017» под знаком качества «100 лучших товаров России».

10 причин выбрать ШУБУ ВАШЕЙ МЕЧТЫ именно у нас:

1. Собственное производство
Наши шубы сшиты вятскими мастерами из «меховой столицы» России – города Слободского Кировской области. Сшиты из натурального отечественного сырья на новом оборудовании, по вековым традициям, с учетом последних тенденций меховой моды.

2. Современная классика плюс модные тенденции
Именно тенденции! Мимолетный модный писк, который вы постесняетесь надеть уже на следующий сезон мы не предложим. Наши модельеры ориентируются на современную классику, практичность моделей и особенности климата региона. В шубках от «БАРСа» по-настоящему тепло и комфортно, при этом они легкие и элегантные.

3. Фабричное качество
А все потому, что на фабриках работают хранители вековых традиций вятских меховщиков. Так, с 2015 года меха от «БАРСа» выпускаются под знаком качества «100 лучших товаров России». Всегда шьются по ГОСТам, имеют сертификаты соответствия и проходят этапы контроля качества, применявшиеся еще на советских меховых фабриках.

4. Ручная работа
При этом КАЖДАЯ шубка - ручной работы. Знакомьтесь: на фото – наш потомственный портной Евгений Портнов. Это реальная фамилия, предопределившая судьбу Евгения. Получив специальное образование, он уже более 10 лет шьет шубы, участвует в разработке новых моделей, гарантирует их фирменное качество.

5. Шикарный ассортимент
Кстати, помимо современной классики, авторских работ и эксклюзивной отделки, Вашему вниманию - шубки автоледи, укороченные модели, молодежные варианты, большие и нестандартные размеры.

6. Хорошо «сидит»!
Вам знакомо чувство, когда после долгих поисков вроде бы и модель понравилась и цена устраивает, но меряешь и понимаешь - «не сидит». Так вот, на вопрос «Почему Вы выбрали шубку от «БАРСа», часто отвечают: «Ваши шубки идеально садятся по фигуре». Убедитесь и Вы!

7. Цены и гарантия от производителя
Меховых ярмарок много. А реально работающих российских меховых фабрик? Вот именно! Мы не «перепокупаем» и не перепродаем. Мы сами шьем и сами реализуем. Наши цены и гарантии – действительно от производителя.

8. Приятные скидки!
Это будет последняя ярмарка со специальными летними ценами и самыми большими скидками в сезоне на любую модель! Также у нас есть специальная витрина с недорогими шубками овчины (от 6.000 руб.) и норкой от 39.000 руб.

9. Шуба без денег!
И действует суперакция «ШУБА БЕЗ ДЕНЕГ» 0р.-0%-24 мес. Шубу забираете сразу – деньги потом! Например, норку стоимостью 69.000 рублей, без первоначального взноса, без переплаты, всего за 2875 р. в месяц!

10. Различные формы оплаты
Покупку можно оплатить картой, оформить в кредит или в рассрочку без переплаты и участия банков (от фабрики). Мы обязательно привезем ШУБУ ВАШЕЙ МЕЧТЫ! Приходите! Выбирайте!

БАРС
mehabars.ru

НАМЦЫ / 18 октября
Центр Досуга им. Шестакова, ул. И. Винокурова, 8

Акции действуют 18.10.2016г. Подробнее об организаторе (ООО «Меха») и условиях акций - у продавцов. Количество товаров ограничено. Кредит АО «АЛЬФА-БАНК», ген. лицензия №1326 от 16.01.2015. Рассрочку предоставляет ООО «Меха». Реклама

ЛУЧШИХ ТОВАРОВ РОССИИ 2014 РСТО
ДИПЛОМАНТЫ

Понедельник, 3 октября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40, 12.10 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.20 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 03.25 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Тонкий лед» 16+
23.40 Вечерний Ургант 16+
00.05 Познер 16+
01.05 Ночные новости
01.20, 03.05 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

Вторник, 4 октября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40, 12.10 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.20 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 02.20, 03.05 Время покажет 16+
16.00, 04.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Тонкий лед» 16+
23.40 Вечерний Ургант 16+
00.10 Ночные новости
00.25 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

Среда, 5 октября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40, 12.10 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.20 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 02.15, 03.05 Время покажет 16+
16.00, 03.45 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Забудь и вспомни» 16+
23.20 Вечерний Ургант 16+
23.55 Ночные новости
00.10 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

Четверг, 6 октября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40, 12.10 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.20 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 03.15 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Забудь и вспомни» 16+
23.20 Вечерний Ургант 16+
23.55 Ночные новости
00.10 На ночь глядя 16+
01.10, 03.05 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

Пятница, 7 октября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40, 12.10 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.20 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 03.25 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Забудь и вспомни» 16+
23.20 Вечерний Ургант 16+
23.55 Ночные новости
00.10 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

Суббота, 8 октября
05.50, 06.10 Х/ф «Живет такой парень» 12+
06.00, 10.00, 12.00 Новости
08.00 Играй, гармонь любимая! 12+
08.45 Смешарики. Новые приключения 0+
09.00 Умницы и умники 12+
09.45 Слово пастыря 12+
10.15 80 лет Леониду Куравлеву. «Это я удачно зашел!» 12+
11.20 Смак 12+
12.15 Идеальный ремонт 12+
13.20 На 10 лет моложе 16+
14.00 Голос 12+
16.50 Кто хочет стать миллионером? 16+
18.00 Вечерние новости
18.15 Ледниковый период 16+
21.00 Время
21.20 Сегодня вечером 16+
22.40 МаксимМаксим 16+
23.45 Подмосковные вечера 16+
00.45 Х/ф «На паузе» 16+
02.20 Х/ф «Привет семье!» 12+
04.10 Модный приговор 12+
05.10 Контрольная закупка 12+

Воскресенье, 9 октября
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10, 14.40 Х/ф «Старики-разбойники» 12+
08.15 Смешарики. ПИН-код 0+
08.20 Часовой 12+
08.55 Здоровье 16+
10.15 Непутевые заметки 12+
10.40 Пока все дома 12+
11.25 Фазенда 12+
12.20 Теория заговора 16+
13.05 Ералаш 0+
13.40 Евгений Евстигнеев. «Я понял, что я вам еще нужен» 12+
16.10 Праздничный концерт к Дню работника сельского хозяйства 12+
18.00 Точь-в-точь 16+
21.00 Воскресное «Время»
22.35 Что? Где? Когда?
23.45 Футбол. Товарищеский матч. Сборная России - сборная Коста-Рики 12+
01.50 Х/ф «Прогулка среди могил» 16+

СУББОТА, 00.40

“На паузе”. (Ирландия, Люксембург, 2014г.)
Романтическая комедия.
Алану чуть больше двадцати лет, его недавно уволили из банка, и он устраивается работать вместе со своей матерью туристическим консультантом в аэропорт Дублина. Там он сталкивается со своей первой любовью - Элис, которая застряла в аэропорту, ожидая свой рейс до Нью-Йорка. Их с Аланом роман закончился 8 лет назад. Тогда Алан пообещал ей, что однажды приедет в США, но он не сдержал своего обещания, и с тех пор они не разговаривали. Пользуясь случаем, Алан убеждает Элис задержаться в Дублине еще на одну ночь...
Режиссер: Роб Бурк, Ронан Бурк.
В ролях: Джессика Паре, Брин Глисон, Стэнли Таунсенд, Франческа Черруо, Йен Ллойд Андерсон, Джон Линн, Тина Келлехер, Ронан Карр, Луиза Харланд, Пол Роу.

РОССИЯ 1

Понедельник, 3 октября
05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.35, 17.25, 20.45 Вести-Москва
12.00, 01.00 Т/с «Каменская» 16+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.45 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Челночницы» 12+
23.00 Специальный корреспондент 12+
00.00 Расследование Эдуарда Петрова 16+
03.00 Т/с «Семейный детектив» 12+

Вторник, 4 октября
05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.35, 17.25, 20.45 Вести-Москва
12.00, 01.05 Т/с «Каменская» 16+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.45 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Челночницы» 12+
23.00 Вечер с Владимиром Соловьёвым 12+
03.00 Т/с «Семейный детектив» 12+

Среда, 5 октября
05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.35, 17.25, 20.45 Вести-Москва
12.00, 01.00 Т/с «Каменская» 16+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.45 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Челночницы» 12+
23.50 Команда 12+
02.55 Т/с «Семейный детектив» 12+

Четверг, 6 октября
05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.35, 17.25, 20.45 Вести-Москва
12.00, 01.00 Т/с «Каменская» 16+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.45 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Т/с «Челночницы» 12+
23.00 Поединок 12+
03.00 Т/с «Семейный детектив» 12+

Пятница, 7 октября
05.00, 09.15 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
09.55 О самом главном 12+
11.35, 14.35, 17.25, 20.45 Вести-Москва
12.00, 01.10 Т/с «Каменская» 16+
14.55 Т/с «Тайны следствия» 12+
17.45 Прямой эфир 16+
18.50 60 Минут 12+
21.00 Юморина 12+
23.15 Х/ф «Некрасивая Любовь» 12+
03.00 Х/ф «Жизнь взаймы» 12+

Суббота, 8 октября
04.55 Х/ф «Афоня» 12+
06.45 Диалоги о животных 12+
07.40, 11.20, 14.20 Вести-Москва
08.00, 11.00, 14.00 Вести
08.10 Россия. Местное время 12+
09.15 Сто к одному 12+
10.05 Эдмонд Кеосаян. Не только «Неуловимые» 12+
11.30 Это смешно 12+
14.30 Х/ф «Подмена в один миг» 12+
18.05 Субботний вечер 12+
20.00 Вести в субботу
21.00 Х/ф «Злая судьба» 12+
00.50 Х/ф «Красавица и Чудовище» 12+
03.00 Т/с «Марш Турецкого-3» 12+

Воскресенье, 9 октября
05.00 Х/ф «Королева льда» 12+
07.00 Мульт утро 12+
07.30 Сам себе режиссёр 12+
08.20, 03.35 Смехопанорама 12+
08.50 Утренняя почта 12+
09.30 Сто к одному 12+
10.20 Вести-Москва
11.00, 14.00 Вести
11.20 Смеяться разрешается 12+
14.20 Х/ф «Исцеление» 12+
18.00 Удивительные люди 12+
20.00 Вести недели
22.00 Воскресный вечер с Владимиром Соловьёвым 12+
00.30 Станция «Восток». На пороге жизни 12+
02.30 Т/с «Без следа» 12+
04.05 Комната смеха 12+

НВК САХА

3 октября, понедельник
06:30 Дойдум дьоно (Бэрдьигэс ТВ) 6+
07:00 Саҥа күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Продвижение 6+
10:30 Полярная звезда 0+
11:15 Ис сүрэхтэн 6+
12:30 Үчүгэйиэн бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Спорт-клуб 6+
15:45 Будем вместе 6+
16:00 Үчүгэйиэн бу сиргэ! 6+
17:00 X республиканский фестиваль авторской песни «Берег дружбы» (Алдан ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Тыа сирэ 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Болҕомто киинигэр 12+
19:30 Не пропустите главное 12+
20:15 Советуем 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 Аал-луук мас 6+
22:15 Дойдум дьоно (Сунтаар ТВ) 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

4 октября, вторник
06:30 Дойдум дьоно (Нөҕүрба ТВ) 6+
07:00 Саҥа күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 К 75-летию обороны Севастополя 6+
10:45 В кадре-республика (Нюрба ТВ) 6+
11:00 Болҕомто киинигэр 12+
11:15 Кэл, олор, сэһэргэһиэх...
12:15 В кадре-республика (Томпо ТВ) 6+
12:30 Үчүгэйиэн бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Аал-луук мас 6+
15:45 Ырыанан олоҕу симиэхчэ...6+
16:00 Үчүгэйиэн бу сиргэ! 6+
17:00 В кадре-республика (Зырянка ТВ) 6+
17:45 Дойдум дьоно (Сунтаар ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Прогресс 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Арена событий 12+
19:30 Олох үөһүгэр 12+
20:15 Дойдум дьоно (Сунтаар ТВ) 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 Т.О.К.6+
22:30 В кадре-республика (Панорама ТВ) 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

5 октября, среда
06:30 Улахан учуутал (Сунтаар ТВ) 6+
07:00 Саҥа күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Якутская литература в объективе фотографа Ильи Винокурова 6+
11:00 Арена событий 12+
11:15 Кэл, олор, сэһэргэһиэх...
12:15 Квадратный метр 6+
12:30 Үчүгэйиэн бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Саха итэҕэлэ 6+
15:30 Ориентир-здоровье 6+
16:00 Үчүгэйиэн бу сиргэ! 6+
17:00 Геван 6+
17:30 Дойдум дьоно (Нерюнгри ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Хотугу сулус 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Арена событий 12+
19:30 Один из нас 12+
20:15 Квадратный метр 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 Аал-луук мас 6+
22:00 Ытык дьоммут ыллыктаах тыллара 6+
22:30 Моя Якутия 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

6 октября, четверг
06:30 Дойдум дьоно (Хотун Бүлүү ТВ) 6+
07:00 Саҥа күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Дойдум дьоно (Майа ТВ) 6+
11:00 Арена событий 12+
11:15 Иэйэр сүрэх сылааһа 6+
12:15 В кадре-республика (Нюрба ТВ) 6+
12:30 Үчүгэйиэн бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Аал-луук мас 6+
15:30 Тыа сирэ 6+
16:00 Үчүгэйиэн бу сиргэ! 6+
17:00 Геван 6+
17:30 Дойдум дьоно (Хотун Бүлүү ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 В курсе событий (Нерюнгри ТВ) 6+
18:30 Сахатранснефтегаз: С нами теплее 12+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Дальневосточный гектар 12+
19:30 Олох үөһүгэр 12+
20:15 Новости спорта 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 Улуу сыдьаан. Раиса Реасовна Кулаковская 6+
22:30 Түһүлгэ тула 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

7 октября, пятница
06:30 Дойдум дьоно (Бэрдьигэс ТВ) 6+
07:00 Саҥа күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Фотоальбом 6+
11:00 Дальневосточный гектар 12+
11:15 Т.О.К.6+
12:15 Дойдум дьоно (Сунтаар ТВ) 6+
12:30 Үчүгэйиэн бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 В кадре-республика (Нерюнгри ТВ) 6+
15:30 Квадратный метр 6+
15:45 Новости спорта 6+
16:00 Үчүгэйиэн бу сиргэ! 6+
17:00 Моя Якутия 6+
17:30 Ценные люди 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Ытык дьоммут ыллыктаах тыллара 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Эргимтэ 12+
19:30 Үрдэл 6+
20:15 Будем вместе 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 ТВ-спорт 6+
22:30 Кинозавод 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

8 октября, суббота
07:00 Ырыанан олоҕу симиэхчэ...6+
07:15 Дойдум дьоно (Нерюнгри ТВ) 6+
07:45 В кадре-республика (Панорама ТВ) 6+
08:15 К дню якутского телевидения 6+
08:45 Новости спорта 6+
09:00 Будем вместе 6+
09:15 К дню якутского телевидения 6+
09:45 Фотоальбом 6+
10:30 Советуем 6+
10:45 Истиҥ илдьит 6+
11:30 Хранители времени 6+
12:00 Хранители времени. Ко дню якутского ТВ 6+
12:30 Кэл, олор, сэһэргэһиэх...
13:30 В мире профессий 6+
14:00 Дойдум дьоно (Нөҕүрба ТВ) 6+
14:45 Күнчээн 0+
15:15 К дню якутского телевидения 6+
15:45 ТВ-спорт 6+
16:45 Геван 6+
17:15 Тыыннаах дорҕоон 6+
18:00 Күнчээҥҥэ эҕэрдэ 0+
18:15 Истиҥ илдьит 6+
19:00 Кыым 95 сыла 6+
19:45 Сардаана 6+
20:30 Якутия. День за днем 12+
21:00 Саҥа ырыа. Гала-концерт 6+

9 октября, воскресенье
07:00 Ырыанан олоҕу симиэхчэ...6+
07:15 В кадре-республика (Нюрба ТВ) 6+
07:30 В кадре-республика (Нерюнгри ТВ) 6+
08:00 В кадре-республика (Томпо ТВ) 6+
08:15 К дню якутского телевидения 6+
08:45 Ырыанан олоҕу симиэхчэ...+
09:00 Простые истины 6+
09:30 Түһүлгэ тула 6+
10:00 Полярная звезда 0+
10:45 Истиҥ илдьит 6+
11:30 Ахтылҕана ааспат эбит... 6+
12:00 Саха итэҕэлэ 6+
12:30 Кэл, олор, сэһэргэһиэх...
13:30 День за днем 12+
14:00 Дойдум дьоно (Майа ТВ) 6+
14:45 Күнчээн 0+
15:15 Прогресс 6+
15:45 ТВ-спорт 6+
16:45 Геван 6+
17:15 Үрдэл 6+
18:00 Аал-луук мас 6+
18:15 Советуем 6+
18:30 Истиҥ илдьит 6+
19:15 Спорт-клуб 6+
20:00 Ыраах-чугас аймахтарбыт 6+
20:15 К дню якутского телевидения 6+
20:30 Якутия. День за днем 12+
21:00 Ориентир-здоровье 6+
21:30 Ис сүрэхтэн 6+
22:45 Саҥа ырыа. Гала-концерт 6+

МАТЧ! ТВ

Понедельник, 3 октября
12.30 Д/с «Спортивные прорывы» 12+
13.00, 13.25, 15.30, 17.35, 21.00, 22.15, 03.50 Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 21.05, 01.30, 05.00 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.35, 21.45 Спорт за гранью 12+
16.05, 06.45 Д/с «Сердца чемпионов» 16+
16.35 Спортивный интерес 16+
17.40 Правила боя 16+
18.00 Смешанные единоборства. UFC 16+
20.00 Культ тура 16+
20.30 Д/с «Высшая лига» 12+
22.25 Континентальный вечер 12+
22.55 Хоккей. КХЛ. «Автомобилист» (Екатеринбург) - «Лада» (Тольятти). Прямая трансляция
01.55 Баскетбол. ВТБ. «Зенит» (Россия) - «Калев» (Эстония). Прямая трансляция
04.00 Д/ф «Эра Буре» 12+
05.45 Д/с «Большая вода» 12+
07.15 Х/ф «Тур де Шанс» 12+
09.00 Д/ф «Дух марафона 2» 16+
11.30 Д/ф «Рожденные побеждать» 12+

Четверг, 6 октября
12.30 Д/с «Спортивные прорывы» 12+
13.00, 13.25, 15.30, 16.40, 20.55, 23.00, 00.00 Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 21.00, 00.05, 05.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.35, 08.00 Д/ф «Мохаммед и Ларри. История одного боя» 16+
16.45 Д/ф «Непобежденный. Хабиб Нурмагомедов» 16+
17.15 Смешанные единоборства. Лучшие бои Хабиба Нурмагомедова 16+
18.30 Правила боя 16+
18.50 Смешанные единоборства. Гран-при WFCA. Финалы. Шамиль Завуров против Хусейна Халиева. Максим Гришин против Магомеда Анкалаева 16+
21.30 Спорт за гранью 12+
22.00 Точка. Специальный репортаж 16+
22.30, 09.05 Д/с «Звезды футбола» 12+
23.05 Д/ф «Анастасия Янькова. В ринге только девушки» 16+
23.25 Смешанные единоборства. BELLATOR 16+
00.30 Десятка! 16+
00.50 Континентальный вечер 12+
01.20 Хоккей. КХЛ. СКА (Санкт-Петербург) - ЦСКА. 07.45 Х/ф «Бобби Джонс» 16+

Среда, 5 октября
12.30 Д/с «Спортивные прорывы» 12+
13.00, 13.25, 15.30, 17.35, 21.00, 22.15, 03.50 Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 21.05, 01.30, 05.00 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.35, 21.45 Спорт за гранью 12+
16.05, 06.45 Д/с «Сердца чемпионов» 16+
16.35 Спортивный интерес 16+
17.40 Правила боя 16+
18.00 Смешанные единоборства. UFC 16+
20.00 Культ тура 16+
20.30 Д/с «Высшая лига» 12+
22.25 Континентальный вечер 12+
22.55 Хоккей. КХЛ. «Автомобилист» (Екатеринбург) - «Ак Барс» (Казань). Прямая трансляция
01.25 Хоккей. КХЛ. «Динамо» (Рига) - «Динамо» (Москва). Прямая трансляция
04.00 ЕвроТур. Обзор матчей недели 12+
05.45 Д/с «Большая вода» 12+
07.45 Д/ф «Человек, которого не было» 16+
11.45 Д/с «1 + 1» 16+

Вторник, 4 октября
12.30 Д/с «Спортивные прорывы» 12+
13.00, 13.25, 15.30, 17.05, 19.10, 21.05 Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 21.15, 06.00 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.35 Инспектор ЗОЖ 12+
16.05, 11.30 ЕвроТур. Обзор матчей недели 12+
17.10 Футбол. Чемпионат Англии 0+
19.15, 10.30 Д/ф «Александр Карелин. Поединок с самим собой» 12+
20.15 Рио ждет 16+
20.35 Высшая лига 12+
21.55 Культ тура 12+
22.25 Континентальный вечер 12+
22.55 Хоккей. КХЛ. «Металлург» (Магнитогорск) - «Салават Юлаев» (Уфа). Прямая трансляция
01.30 Спортивный интерес 12+
02.30 Реальный спорт. Смешанные единоборства 16+
03.00 Смешанные единоборства. Гран-при WFCA. Финалы. Шамиль Завуров против Хусейна Халиева. Максим Гришин против Магомеда Анкалаева. Прямая трансляция из Грозного
06.45 Д/с «Большая вода» 12+
Прямая трансляция
04.00 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Италия - Испания. Прямая трансляция
06.30 Д/с «Большая вода» 12+
07.30 Обзор отборочных матчей чемпионата мира по футболу 2018 г 12+
09.40 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Бразилия - Боливия. Прямая трансляция
11.40 Д/с «Несерьезно о футболе» 12+

Пятница, 7 октября
12.30 Д/с «Спортивные прорывы» 12+
13.00, 13.25, 15.30, 17.35, 19.40, 21.45, 01.30, 02.35 Новости
13.05 Зарядка ГТО 0+
13.30, 22.20, 01.35, 05.40 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
15.35, 17.40 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир 0+
19.45 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Бразилия - Боливия 0+
21.50 Д/с «Звезды футбола» 12+
22.55 Хоккей. КХЛ. «Автомобилист» (Екатеринбург) - «Нефтехимик» (Нижнекамск). Прямая трансляция
02.05 Точка. Специальный репортаж 16+
02.40 Все на футбол! Афиша 12+
03.40 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Нидерланды - Белоруссия. Прямая трансляция
06.30 Д/с «Большая вода» 12+
07.30 Обзор отборочных матчей чемпионата мира по футболу 2018 г 12+
08.00 Д/ф «Важная персона» 16+
09.35 Д/ф «Братья навек» 16+
11.15 Д/ф «Джуниор» 16+
12.20 Этот день в истории спорта 12+

Суббота, 8 октября
12.30 Д/с «Спортивные прорывы» 12+
13.00, 14.05, 14.50, 16.05, 17.10, 19.15, 21.50, 23.20, 00.15 Новости
13.05 Д/ф «Эра Буре» 12+
14.20 Все на Матч! События недели 12+
14.55 ФОРМУЛА-1. Гран-при Японии. Квалификация. Прямая трансляция
16.10 Все на футбол! Афиша 12+
17.15 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Бельгия - Босния-Герцеговина 0+
19.20 Инспектор ЗОЖ 12+
19.50 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Франция - Болгария 0+
21.55, 00.25, 05.45 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
23.00 Правила боя 16+
23.25 Десятка! 16+
23.45 Спорт за гранью 12+
00.55 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Англия - Мальта. Прямая трансляция
02.55 Все на футбол! 12+
03.40 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Германия - Чехия. Прямая трансляция
06.15 Смешанные единоборства. Fight Nights. Владимир Минеев против Ясубея Эномото. Трансляция из Москвы 16+
08.15 Обзор отборочных матчей чемпионата мира по футболу 2018 г 12+
08.45 Х/ф «Волна страсти» 16+
11.00 Смешанные единоборства. UFC. Майкл Биспинг против Дэна Хендерсона; Альберт Туменов против Леона Эдвардса. Прямая трансляция из Великобритании

Воскресенье, 9 октября
12.30 Смешанные единоборства. UFC. Майкл Биспинг против Дэна Хендерсона; Альберт Туменов против Леона Эдвардса. Прямая трансляция из Великобритании
13.45 Формула-1. Гран-при Японии. Прямая трансляция
16.10 Все на Матч! События недели 12+
16.40 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Словения - Словакия 0+
18.00, 20.50, 00.00, 03.00 Новости
18.50 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Польша - Дания 0+
20.55, 00.05, 05.45 Все на Матч! Прямой эфир. Аналитика. Интервью. Эксперты
21.40 Правила боя 16+
22.00 Смешанные единоборства. UFC 16+
00.45 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Уэльс - Грузия. Прямая трансляция
03.05 Все на футбол! 12+
03.40 Футбол. Чемпионат мира- 2018 г. Отборочный турнир. Албания - Испания. Прямая трансляция
06.30 Обзор отборочных матчей чемпионата мира по футболу 2018 г 12+
07.00 Д/ф «Джуниор» 16+
08.05 Д/ф «Рожденные побеждать» 12+
09.05 Д/с «Несерьезно о футболе» 12+
10.05 Д/с «1 + 1» 16+
10.55 Д/ф «Братья навек» 16+

ВНИМАНИЕ! АУКЦИОН!

Участки находятся в с. Аппаны Хатын-Арынского наслега.
Организатор аукциона: ООО «РЕАЛ-ПРАВО»
ДАТА АУКЦИОНА: 21 октября 2016 года в с. Аппаны.
С вопросами обращаться по телефонам: ***89142667598, 89243672586 (ватсап) 43-010***

ЛОТ	Кадастровый №	S. кв.	Начальная цена	задаток	Расходы аукциона
1	14:18:160001:1486	1090	100 000р.	5 000р.	8 000р.
2	14:18:160001:1485	1167	100 000р.	5 000р.	8 000р.
3	14:18:000000:1088	1174	110 000р.	5 000р.	8 000р.
4	14:18:160004:2002	1163	103 000р.	5 000р.	8 000р.
5	14:18:160004:1995	1106	105 000р.	5 000р.	8 000р.
6	14:18:160004:2004	1066	100 000р.	5 000р.	8 000р.
7	14:18:160004:2006	1293	114 000р.	5 000р.	8 000р.
8	14:18:160004:2007	1172	103 000р.	5 000р.	8 000р.
9	14:18:160004:2000	1176	100 000р.	5 000р.	8 000р.
10	14:18:000000:1091	1204	115 000р.	5 000р.	8 000р.
11	14:18:000000:1090	1204	115 000р.	5 000р.	8 000р.
12	14:18:000000:1089	1220	115 000р.	5 000р.	8 000р.
13	14:18:160004:2003	1190	110 000р.	5 000р.	8 000р.
14	14:18:160004:1996	1189	100 000р.	5 000р.	8 000р.

МАХТАЛ

УВАЖАЕМЫЕ РОДИТЕЛИ!

Спасибо за то, что несмотря на занятость и нехватку времени, проявляете сердечное участие в жизни нашего детского сада! Вы помогаете в создании атмосферы тепла и уюта на наших участках и групповых помещениях.

Зачастую приходится обращаться за помощью к родителям воспитанников. Реакция на такие просьбы у всех разная: кто-то выражает явное недовольство, но есть родители, которые без замедления готовы помочь. Спасибо ВСЕМ родителям нашим. Выражаем глубокую признательность, родителям, принимающим активное и непосредственное участие в жизни нашего детского сада. БЛАГОДАРИМ! Спасибо Вам за помощь многократно, Спасибо Вам за добрые дела.

Благодарим Вас за всестороннюю поддержку и внимание, за то, что несмотря на занятость, нехватку времени, Вы находите в себе силы не поддаваться жизненным обстоятельствам. Желаем Вам и дальше оставаться неравнодушным к жизни группы и детского сада, любить и понимать своих детей! Большое Вам спасибо!

Коллектив детского сада № 4 «Чэчир» с. Намцы

ИНИРЭХ ТЫЫТАР

Наш детский сад № 4 «Чэчир» с. Намцы — первый коллектив маленького человека. Здесь он найдет новых друзей, узнает множество интересного, и просто хорошо проводя дни детства, будет расти сильным, умным, воспитанным и счастливым! Сегодня, в день воспитателя и всех дошкольных работников, мы очень рады поздравить всех сотрудников нашего детского сада. Все вы: и воспитатели, и помощники воспитателей, и повар, и музыкальный руководитель, и медсестра, и кастелянша, и все остальные трудитесь на благо нашего подрастающего поколения. Ваш труд благороден. Вы вносите неоценимый вклад в воспитание подрастающего поколения, даете им возможность вырасти умными, способными, здоровыми, физически развитыми людьми.

Поздравляю с Днем воспитателя и всех дошкольных работников! Вы — настоящие волшебники, помогающие нашим детям расти со счастливой улыбкой!

Спасибо Вам большое за ваш бескорыстный труд, за вашу любовь к детям, за терпение, за стремление к работе. Желаю Вам всего самого лучшего: крепкого здоровья, счастья, везения, семейного благополучия!

Профсоюз детского сада № 4 «Чэчир»

®

ЭКСПРЕСС
- Займы до зарплаты без поручителей
- Сумма до 15 000 рублей
- Минимальное количество документов
- Отсутствие комиссий
- Уменьшение процентной ставки постоянным клиентам

ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЙ
- Займы сроком до 3 лет
- Сумма до 50 000 рублей
- Необходим один поручитель
- Паспорт и справка о доходах

ДОВЕРИТЕЛЬНЫЙ
- Срок — до 12 месяцев
- Заемщикам с положительной кредитной историей
- Сумма до 30 000 рублей
- Минимальное количество документов

ПЕНСИОННЫЙ
- Займы сроком до 3 лет
- Пенсионерам – особые условия
- Сумма до 100 000 рублей
- Поручитель не требуется

с. НАМЦЫ, ул. И. Винокурова, 3, ТЦ «Ассоль»,
тел. (8-914) 281-77-57

Общество с ограниченной ответственностью Микрофинансовая организация «Денежный поток» 677000, г. Якутск, ул. Кирова, 18/1, оф. 211, ОГРН 1143850040402, дата присвоения ОГРН 21.11.2013. ОГРН 1143447013390, ИНН 1435272065. Процентная ставка по видам займов: Потребительский, Пенсионный - 66% годовых, Доверительный — 120,45% годовых, Экспресс – от 0,8% до 1,5% в день. Комиссия за выдачу займа Потребительский, Пенсионный, Доверительный – 5% от суммы займа. Максимальная сумма может меняться в зависимости от представительства. Полные условия и требования к заемщикам у сотрудников по работе с клиентами. На правах рекламы.

Үтүө киһи аата үйэлэргэ умнуллубат

БАЙЫЛЫАТ ОЛОХ ТУРУУЛАҺААЧЧЫТА

Саха норуотун биир чулуу уола Василий Васильевич Никифоров-Күлүмнүүр быйыл 150 сааһын туолбутун саха үлэһит норуота, маннык улуу киһибитин, саха норуота дьоллоохтук олорорун туһугар тиһэх күннэригэр дылы олоҕун анаан үлэлээн кэлбитин умнубат.

Мин, Марфа Ховрова, Дүпсүн кыраайы үөрэтэр музейын үлэһитэ, «Чолбон» сурунаал 2016 сыл 4-с нүөмэригэр «Сири туһаныыга ураты көрүүлээҕэ» диэн бэчээттэммит ыстатыйатыгар олоҕуран дьон болҕомтотун өссө төгүл тардыахпын баҕарабын.

Василий Никифоров-Күлүмнүүр прогрессивнай өйдөөх санаалаах, үөрэхтээх политсыылынайдар сабыдыалларынан Н.П. Странден, Д.А. Юрасов, П.Д. Ермолов уо.д.а. көмөлөрүнэн сахатын норуотун инники сайдар дьылҕатын туһугар туруулаһан туран сындылҕаннаах үлэни ыыппыта. 1891-1893 сылларга Дүпсээҕэ кулубалаан олорон политсыылынайдар сүбэлэринэн бурдуу үүннэриинэн, оҕуруот аһын олордууну, сүрүннээн хортуоппуйу олордууну тарҕатар. 1899 сыл от ыйын 12 күнүгэр Күлүмнүүр С.Я. Дмитриев, М.А. Афанасьев, П.П. Подбельскай, С.Ф. Михалевич, В.Я. Слепцов, С.А. Климовскай буолан «Саха сиринээҕи тыа хаһаайыстыбатын обществота» диэн тэрилтэни тэрийэллэр. Манна 15 киһи киирбит. Общество сыала-соруга: сири оҥоруу саҥа ньымаларын үөрэтии, тарҕатыы; сири тупсаран оҥоруу, уоҕурдууну сатаан туттуу; тыа хаһаайыстыбатын техникатын сири оҥоруурга туһаныы; сири уларыта сылдьан ыһыыга туһаныы ньыматын тарҕатыы; тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын оҥорон таһаарыы, астаһын; опытнай хаһаайыстыбалары тэрийии; киин Россия собуоттарын кытта сибээстэһэн КРЕДИККЭ тыа хаһаайыстыбатын тэрилин булан дьоҥҥо атыылаһын, хотуур, сиэрпэ, булуук, маслобойка, сиэмэ ыһар, ыраастыыр тэриллэри аҕалыы.

Бу общество Россия тыатын хаһаайыстыбатын обществотын кытта сибээһи олохтоон сир үлэтигэр аналлаах брошюралары, сурунааллары, пособиелары босхо бэлэхтэппит. Сири бөдөҥ бас билээччи Золотарев «Саха сирин тыатын хаһаайыстыбатын обществотыгар» анаан 11 дэһээтинэ сири, баар тутуулларын кытта арендаҕа биэрэр. Бу сиргэ сир оҥоһуутугар опытнай үлэ ыытыллыахтаах эбит. Салгыы Никифоров Сир уонна судаарыстыбаннай бас билии министерствотын Иркутскайдааҕы ыскылаатын кытта элбэх үлэни ыытар. А.И. Громова хонтуоратын нөҥүө 200 хотууру, 100 устуука малатыылканы, бурдук ыһар тэрили КРЕДИККЭ Дьокуускай, Бүлүү уокуруктарыгар түҥэппиттэр. Онтон Дьокуускайга атыылыыр тэриллэрин аҕалан харайар, атыылыыр ыскылаат аһаары көҥүл көрдөөбүттэрин күбүрүнээтэр Миллер тыа хаһаайыстыбатын техниката Саха сиригэр атыыга барыа суоҕа диэн көҥүллээбэтэх. Онон Никифоров Дьокуускайга Иркутскай ыскылаатын отделын тэрийэргэ туруорсубут. Дьокуускай ыскылаатыгар общество атыылыыр сиэрпэтин сыаната 35 харчы, онтон атыыһыкка 70 харчыттан 1 солкуобайга диэри эбит.

1900 сыл атырдьах ыйыгар Баһылай Никифоров кэпсэтэн сотуун ыарыыны утары прививка эмин, шприцкэ тиийэ сир министерствотын лабораториятыттан аҕалтаран Бүлүү уокуругар 35 хаһаайыстыба сүөһүтүгэр быһыы оҥотторбуттар. Ити сыл общество 36 чилиэннэммит. 1901 сыллаахха эбии 30 киһи киирбит. Покровскайга 400 дэһээтинэ уопут оҥорор сирдэммиттэр. Улуустарга техниканы, сиэмэни уоҕурдууну тарҕаталыыр дьону булбуттар. Дьон общество үлэтин сэҥээрэн сир үлэтинэн дьарыктаныылара күүһүрэн барбыт. Кэнники обществоҕа эбии 24 киһи киирбит. Общество үлэтин кэҥэтэргэ сананан оту үүннэриигэ, сүөһү иитиитигэр, оҕуруот аһын үүннэриигэ сыаллаах библиотеканы, ветеринарияҕа справочнай бюрону арыйарга быһаарымматтар.

Өрүү быстыспат ситими тутуһар Россия сирин министерствота уһук оройуон тыа хаһаайыстыбатынан дьарыктанар тэрилтэтигэр тыа хаһаайыстыбатын анал оскуолатын тэрийэллэригэр сүбэлээбит. Комиссия тэриллибит. Бастакынан Баһылай Никифоровы киллэрбиттэр. Дьэ, ити курдук «Тыа хаһаайыстыбатын обществотыгар» политсыылынайдар дьайыыларынан өйдөрө-санаалара сайдыбыт, олох сайдыытын саҥалыы хараҕынан көрөр эдэр дьоннор түмсүбүттэрэ бу тэрилтэ үлэтэ аныгылыы өйүнэн-санаанан салайтаран үлэлииригэр тирэх буолбут.

1913 сыллаахха Россияҕа Романовтар династиялара 300 сыла туолуутугар аналлаах съезкэ сир боппуруоһа эмиэ көрүллүбүтэ. Бу съеһинэн талыллан Петербурга тиийбит депутаттар 14 суол боппуруоһу араас министерстволарга туруорсубуттар. Василий Никифоров-Күлүмнүүр баһылыктаах делегация Саха сиригэр тыа хаһаайыстыбатын сайдыытын, сир туһунан боппуруоска кытаанах айылҕалаах сиргэ сүөһү ииттэн сыл таһаарыы хайдахтаах курдук ыараханын туһунан сүрдээх итэҕэтиилээхтик, сыыппаранан чопчулаан быһааран суруйан туран, сахаларга дууһаҕа сир тиксиитин нуорматын үрдэтэн тыйыс айылҕалаах дьон олоҕун чэпчэтиэххэ сөп диэн туруорсубуттар. Бу сылдьан Никифоров Судоходство обществотын балык булдун салаатыгар Саха сирин ойуурун, кыылын, балыгын бултаахын уонна бу дьарыктар инники кэскиллэрин туһунан дакылаат оҥорбут. Дакылааты бэркэ сэҥээрбиттэр уонна балыгы аныгылыы бултуур, туһуур, кэнсиэрбэлиир ньымалары нэһилиэнньэҕэ үөрэтэр инструктордары ыытар туһунан Сир управлениятыгар көрдөһүү суруйарга уураах ылыммыттар. Онон Никифоров хотугу сир булдун хаһаайыстыбатын сайдыытын туһунан киин үрдүкү тэрилтэҕэ бастакынан боппуруоһу көтөхпүт киһинэн кини буолар.

«Саха сиринээҕи тыа хаһаайыстыбатын обществота» 1916 сыллаахха Чурапчыга сылгы, ынах, оҕус быыстапкатын тэрийэн ыыппыттар, быыстапкаҕа портативнай лабораторияны, центрофуганы, Москваҕа тыа хаһаайыстыбатын быыстапкатын туһунан киинэни көрдөрбүттэр. Онно дьон симментальскай боруода сүөһүнү, орловскай сүүрүк аттары, бараннары көрөн сөхпүттэр. Бу дьыл сүөһү иитиитигэр аналлаах кылгас болдьохтоох куурустары тэрийэн ыыппыттар. Намҥа буолбут иккис быыстапка туһунан Баһылай Никифоров таһааттарар «Якутские вопросы» хаһыатыгар суруйбуттар. Ыстатыйаларга саха сүөһүтүн оһуобай харыстабылга ылыы туһунан боппуруоһу таарыйаллар эбит. Хомойуох иһин, «Тыа хаһаайыстыбатын обществота» 1917 сылга диэри үлэлээн бүппүт.

Мантан көстөрүнэн, Василий Васильевич Никифоров-Күлүмнүүр Саха сирин тыатын хаһаайыстыбата сайдарыгар сүҥкэннээхэй үлэни ыыппыт. Биллэн туран, бу ыстатыйаҕа олох кылгастык суруллар. 100 сыл анараа өттүгэр хайдах курдук туруулаһан Василий Васильевич Саха сирин үлэһит дьоно, сирин-уотун туһанан, сүөһү иитэн байылыаттык олоруон баҕарбытый!? Ол туһугар олоҕун анаабыт киһи аата үрдүктүк тутуллуохтаах, кини үлэлээбит үлэтэ салҕаныахтаах дии саныыбын.

З.А. ТИХОНОВА, РФ үтүөлээх учуутала, РФ журналистарын Союһун чилиэнэ, Нам улууһун Ытык киһитэ, Нам.

МАННЫК ЭТЭ НЬУКУЛАЙ

Тоҥолоҕор өйөнөн,
Оргууй сыҥаах баттанан,
Түннүк нөҥүө одуулуу,
Эҥиилээхтик толкуйдуу,
Кэлэр кэми ыралыы,
Ааспыт кэми сайыһа,
Ырыкыныап олорор,
Хоһоон тылын хомуйар.
Хоһоонугар кыргыттар
Хатыҥ буолан хаамаллар,
Күүстээх-уохтаах уолаттар
Хоту тииттии модуннар.
Сибэккитэ симэхтэр
Бары олус кэрэлэр,
Айылҕата айыылар,
Амарахтар, аанньаллар.
Өрүстэрэ, күөллэрэ
Өлбөт мэҥэ уулаахтар,
Алаас, хочо отторо
Нарын дыргыл сыттаахтар.
Маннык кэрэ дойдуга
Күүскэ үөскүүр сүөһүтэ,
Маннык кэрэ дойдуга
Үксүүр, үөрдүүр сылгыта.
Ханнык дойду тэҥнэһиэй
Сайылыктаах кырдалга,
Ханнык өрүс тэҥнэһиэй
Улуу Лена эбэҕэ.
Кыһын тымныы хабыра,
Сайын куйаас сырала,
Кииллиппитэ кинини,
Уйан куттаах киһини.
Наммыт кэрэ кубата
Кубалартан ордуга,
Ытык көтөр ырыата —
Наммыт дьонун үс кута.
Наһаа күүскэ таптыыра
Эҥсиэлитин, Нам сирин,
Оннук эмиэ таптыыра
Аймах-билэ бар дьонун.
Ньукулайы өйдүүбүн
Күлэр-үөрэр хараҕын,
Сорох кэмнэ хом түһэн,
Сэмээр үөһэ тыынарын.
Мэлдьи биири сөҕөбүн!
Бэйиэт киһи ис кыаҕын,
Ымсыырабын, хайгыыбын
Кими баҕар өйүүрүн.
Маннык этэ Ньукулай,
Уйан куттаах Ньукулай,
Ол да иһин Ньукулай
Умнуллубат Ньукулай.

Ю.В. ПОТАПОВ-САРГЫН
Хатырык. 10.09.2016 с.

БИЛЛЭРИИЛЭР

РАСПОРЯЖЕНИЕ
28.09.2016 г. № 841-р с. Намцы
О проведении мероприятий по подготовке и проведению Международного Дня пожилых людей

В связи с подготовкой и проведением мероприятий по празднованию Международного Дня пожилых людей, распоряжаюсь:

1. Объявить в МО «Намский улус» РС(Я) с 01 октября 2016 года по 10 октября 2016 г. декаду празднования Международного Дня пожилых людей «День пожилых людей в Намском улусе».

2. Создать комиссию по проведению декады празднования Международного дня пожилых людей в следующем составе:

Атласов А.П. — глава МО «Намский улус», председатель комиссии;

Степанов Н.Н. — управляющий делами администрации, зам. председателя.

Члены:

Кобякова С.Д. — председатель улусного Совета ветеранов, член;

Сергучев С.Н. — начальник управления по документообороту и работе с МСУ, член;

Новгородов А.Г. — глава МО «Ленский наслег», член;

Парников Н.Г. — начальник ГКУ «Намское управление социальной защиты населения при МТ РС(Я)», член;

Слепцов Л.А. — главный врач ГБУ РС(Я) «НЦРБ», член;

Протопопов О.Н. — начальник ГБУ «Управление образования Намского улуса», член;

Заровняева Л.А. — начальник МБУ «Управление культуры и духовного развития Намского улуса», член;

Жергина Ю.А. — главный специалист отдела по делам молодежи и семейной политике, член;

3. Утвердить План мероприятий Совета ветеранов Намского улуса по подготовке и проведению празднования Международного Дня пожилых людей согласно приложению 1.

4. Опубликовать данное распоряжение в улусной газете «Энсиэли».

5. Контроль исполнения данного распоряжения оставляю за собой.

Глава улуса А. Атласов

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҺУН ОЛОХТООХТОРО!

® «Төрүт Уу» тэрилтэ, сайыҥҥы үлэ режимигэр киирбитин биллэрэр:

«Олоҥхо» атыы дьиэтигэр, үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 19.00. чааска дылы, баскыһыанньаҕа 10.00. чаастан 18.00. чааска дылы үлэлиир.

Дьиэҕэ тиэрдэн биэрии диспетчерэ 10.00. чаастан 18.30. чааска дылы үлэлиир.

Билсэр телефоннар: ***8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70.*** Баскыһыанньаҕа дьиэҕэ тиэрдии оҥоһуллубат.

Аппааныга Л. Левин уул. 3 №-гэр атыыланар (урукку кулууп кинобудката). Үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 18.00. чааска дылы. Баскыһыанньаҕа үлэлээбэт.

® Крестьянское хозяйство **«Кэскил» продает** красный картофель, сорт «Розара». Цена — 30 руб. за кг. Сортовые семена картофеля — 25 руб. за кг.

Место продажди: с. Намцы, ул. Чернышевского, 55, арочный гараж, с 9 ч. до 19 ч. вечера

ОСЕННЯЯ СКИДКА!

® ПОУ «Намская техническая школа ДОСААФ России» приглашает всех желающих на новый набор по подготовке водителей категории «А», «В», «С», «Д», «Е», трактористы категории «В», «С», стоимость обучения категории «В» — 18000.

Сдаются в аренду торговые и офисные площади.

Обращаться по адресу: с. Намцы, Намский улус, ул. И. Винокурова, 15, конт. ***тел.: 41-224, 89681550460***

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ НАМСКОГО УЛУСА!

® Только 1 октября состоится **выставка-ярмарка** унтов фабрики «Айхал». В ассортименте: женские, мужские и детские унты. Мы ждем вас по адресу: с. Намцы, ул. И. Винокурова, 8, Центр досуга им. А.Ф. Шестакова, ***к/т: 8-924-765-5737***

® **Продаю** УАЗ бортовой 2003 г. с документами. УАЗ-фермер 2006 г. без документов. Цена за обе — 255 тыс. руб. Отдельно не продается.

Тел. 89243665760

® **Сдается** гараж для легкового автомобиля в районе райпо. Цена договорная.

Продается пианино «Сура», б/у, цена договорная.

Продаются шубы из натуральной овчины, размеры 44-46, б/у в отличном состоянии. Цены договорные.

Тел. 89142681510, 89142654658

® **Срочно продаем** участок Көччү 2, сухой, собственность, цена — 250 т.р. Возможен торг.

Тел. 89248708417, 89143012135 (можно ватсап)

Нам с. киинигэр удамыр сыанаҕа 1 хостоох квартира эбэтэр хос куортамныыбын.

Тел. 89659941870

® **Продаю** кран «Пионер» без троса. Цена — 35 тыс.руб.

Тел. 89644242362

® **Грузовые перевозки.**

Тел. 89644258617, 89841160270

® **Продаётся** теплопушка итальянский «Master» за 8тр, куплен за 16т.р.

Тел. 89640770783

КЭРИЭСТЭБИЛ

Күн күбэй ийэбит, СР үтүөлээх учуутала, Нам улууһун I Хомустаах уонна Бүлүү улууһун I Чочу нэһилиэктэрин Ытык киһитэ Федотова Федора Яковлевна бу орто дойдуга Айыылартан анатан оҕо-уруу төрөтөн, удьуору-утуму ууһатан, кэргэн, ийэ, эбэ, хос эбэ буолуу үөрүүтүн билэн, үлэлээн-хамсаан, хас эмэ көлүөнэ ыччаты үөрэтэн, дьонсэргэ ытыктабылын ылан, толору дьоллоох олоҕу олорон ааста. Кини уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбыта бу дьыл алтынньы 2 күнүгэр номнуо үс сылын туолар...

Биһиги ийэбит олоҕун хаамыытыгар дьүөрэлээн үс күндү дойдуламмыт эбит. Ол курдук, 1941 с. от ыйын 20 күнүгэр биһигин ыйаабыт, былыта суох оҕо сааһын ньээкэтэ ааспыт Бүлүү Төҥүргэстээҕин Сууттааҕа. Төрөөбүт дойдутуттан итэҕэһэ суох суолталаах — Абыйа. Үһүс бүтэһиктээх дойдута — Эҥсиэли хочотун Намын Бастакы Хомустааҕа.

Тапталлаах ийэбит, эйэҕэс эбэбит амарах санаалааҕа, уйан дууһалааҕа, үрдүк культуралааҕа, киэҥ билиилээҕэ, үтүөнү, кэрэни эрэ түстүүр дьоҕурдааҕа. Инникигэ элбэх былааннардаах күндү киһибит биһиги аттыбытыгар куруутун баар курдук. Кини биһигини барыбытын маанылаах далбарыгар хорҕотон ийэлии истиҥ сыһыаныгар, уйаҕас тапталын сылааһыгар угуттаабытын, дьоллоох түгэннэри күндүлээбитин дьылҕабыт бэлэҕинэн ааҕабыт. Ийэбит үтүө аатын үрдүктүк тутуу, сырдык аатын үйэтитии – биһиги ытык иэспит.

Ийэ уонна кыыс быстыспат ситимнээхтэр. Кэлиэхтээх кэммэр, күн сирин көрбүппүн биллэрэн ытаан бэбээрбиппэр, ийэм сүрэҕэ дьол сылаас иэйиитинэн туоллаҕа. Бука, уол оҕолоох дьон, иккистэрин - кыыс оҕону кэтэһэ сырыттахтара...

Төрөппүттэрбит Хомустаахха, бастаан, Хоһоноос дьиэтигэр олорбуттар. Ол дьиэ аҥара аҕабыт үлэлиир ветеринарнай пууна эбит. Эдэр ыал кыыстаммыт үөрүүлэрин үллэстэ, доҕотторо Кривошапкиннар кэлбиттэр. Василий Саввич үһүн ааспыт убайбын дьээбэлээн: «Маамаҕын былдьаппыккын дии», - диэбитигэр, убайым: «Барыбыт оҕобут буолар буоллаҕа», - диэн эппиэттээн ыалдьыттары астыннарбыт. Ити күнтэн ийэ, аҕа, убай сылаас тапталларыгар бигэнэн, бэйэтэ кэрэ оһуордаах кэмим остуоруйата, мин дьоллоох оҕо сааһым саҕаламмыт.

«Түннүк нөҥүө тыкпыт саастыы күн уота куобах мэник оҕото буолан дьиэ кыраасканнаах истиэнэтигэр ыстана оонньуу сырытта. Сотору соҕус, оҕо-оҕо курдук тэйиибэккэ, соҕотоҕун оонньуон баҕарбата, тула өттүн көрүөлээтэ. Ороҥҥо кыыс оҕо утуйа сытарыгар ойон тиийэн: «Чэ, тур, оонньуохха!», - диэбиттии, кыра кыыс сирэйин күлэ-күлэ сымнаҕас уһун кулгаахтарынан кычыкалата оонньоото. Оҕо уутун ханан, сылаас, сымнаҕас күн куобаҕын оҕото эмиэ кэлэн муннун, кулгааҕын кычыкалаппытыттан мичээрдээбитинэн уһуктан кэллэ. Хараҕын арыйан көрбүтэ, аттыгар оҕо саамай күндү, туохха да тэҥнэммэт киһитэ – ийэтэ сытарыттан дьоллонон, ийэтин иэдэһин кып-кыра ытыһынан имэрийэн ылла уонна киниэхэ ыкса сыстан биэрдэ...», - ити мин олохпор ийэбин өйдүүр буолбут түгэним эбит.

Улаатан истэҕим аайы, күн күбэй ийэбэр сыһыаннаах түгэннэри өйбөр хатаабытым элбэх. Олортон биирдэстэрин оҕолорбор, сиэннэрбэр кэпсээн дэлби күллэрээччибин. Саас, халлаан лаппа сылыйбытын кэннэ, убайбын кытта киинэҕэ барсарым. Сааһым кыратыттан буолуо, тугу көрбүппүн оччо-бачча өйдөөбөппүн, сороҕор утуйан да ылар этим, оннук наскыйыы кэнниттэн, дьиэҕэ төннүү бадаҕа кыра «моһуоктардаах» соҕус буолар быһыылааҕа. Оччоҕо убайым: «Куораттан маама кэлбитэ буолуо», - диэтэҕинэ, кини телогрейкатын куруттан тутуһан, сүүрэр-хаамар икки ардынан, били аты мииммит саҕа сананан, аҕылаан, дэлби тиритэн, дьиэбитигэр көрүөх бэтэрээ өттүгэр тиийэр этибит. Таһырдьаттан киирэр хоско аҕабыт эрэ баарын көрөн: «Маама кэллэ дуо?», - диэбитинэн, утуйар хоско үргүлдьү аахан ийэбитин көрдөөччүбүт. Ити кэмҥэ кини, үрдүк үөрэҕэр кэтэхтэн үөрэнэр буолан, үлэ күннэригэр куоракка барар этэ. Сороҕор кэлэ илигиттэн хомойон, ытаан марылаатахпына, убайым тобуктаан олорон, бэйэтэ хараҕыттан уу-хаар баһа-баһа, саарата сатаан төбөбүттэн имэрийэрин өйдүүбүн. Оттон биирдэ, ийэбит биһигини соһуччу үөрдээри, орон анныгар саспытын буламмыт, үөрүү бөҕөтүн үөрэн, бары төрдүөн хороводтаабыппыттын наһаа күндүтүк саныыбын.

Убайым биһикки иллээх дьиэ кэргэҥҥэ улаппыппыт. Оннук да буолан, ийэбит үөрэнэр кэмигэр, аҕабыт кинини суохтаппакка, таҥаспытын-саппытын бэрийэн, минньигэстик аһатан, быр-бааччы олороччубут. Икки кыра оҕотун бэйэтэ көрөн, ийэбитин үрдүк үөрэҕин бүтэртэрэн, онтон оскуола иитэр-үөрэтэр, тиһигэ быстыбат, сындылҕаннах үлэтигэр өйдөөн-өйөөн, ийэбит дьон-норуот ытыктабылын ыларыгар, Үтүөлээх учуутал үрдүк аатыгар тиийэ үүнэригэр аҕабыт сүҥкэн оруоллаах.

Төрөппүттэрбит икки ардыларыгар өрүү истиҥ сыһыан, итэҕэйсии, харыстаһыы баара. Бэйэ-бэйэлэрин «доҕоор» диэн ыҥырсаллара. Дьоммут сүрдээх ыалдьытымсах этилэр. Бүлүүттэн, хотуттан аймахтара, биир дойдулаахтара тиһигин быспакка сылдьааччылар. Ийэбэр үөрэтэр оҕолоро, үөрэммит үөрэнээччилэрэ, саҥа үлэлии кэлбит эдэр учууталлар, бииргэ үлэлиир үөлээннээхтэрэ, практиканы бара сылдьар студеннар, дьүөгэлэрэ, төрөппүттэр, биһиги табаарыстарбыт көрсөбилсэ, ким үөрүүтүн үллэстэ, ким сүбэлэтэ-амалата куруутун кэлэллэр этэ. Кэлбит ыалдьыты чэйдэтэн, ас үтүөтүнэн күндүлээн, төһө кыалларынан илии тутуурдаах атааран ыыталлара, онтуларыттан бэйэлэрэ ис сүрэхтэриттэн үөрэр буолаллара. Ийэлээх аҕабыт, ханнык баҕарар дьиэ-кэргэн курдук, оҕолорбут этэҥҥэ улаатан, идэлэрин талан, дьон сиэринэн дьиэуот тэринэн, оҕо-уруу төрөтөн, кырдьар сааспытыгар сүгүрүйэр сүбэһиттэрбит буоллаллар ханнык диэн иитэ-такайа сатааатахтара.

Дьиэҕэ-уокка сыстаҕас буолууга, малы-салы харыстыыргa оонньуу нөҥүө үөрэппиттэр эбиппит. Ол курдук, убайым үчүгэйдик уруһуйдуур буолан, кумааҕы куукулаларбар таҥас араахын уруһуйдаан, пластилинынан дьиэ тэрилин барытын чочуйан, бүтүн биир остуол сирэйигэр хас да хостоох дьиэ оҥорон, газ оһоҕуттан телевизорыгар, дьиэ мебелигэр, иһитигэр-хомуоһугар, салааскатыгар, лаппаахытыгар тиийэ дьиҥнээх курдук буолааччы. Билигин кукула мебелиттэн шифоньер ордон сылдьар. Дэриэбинэҕэ кэллэхпитинэ, сиэннэрим ол ыскаапка утуйалларыгар наскыларын ууралларыттан, хос эбэлэрэ: «Хата ыскааппыт билигин да туһалыыр,»- диэн наһаа үөрээччи.

Төрөппүттэрбит биһиги өйбилии өттүнэн сайдарбытыгар кыһалланнар элбэх сурунаал, хаһыат суруйтараллара. Онтон кинигэ куруутун баара. Дьоммут ханна эмэ бардахтарына, саамай кэтэһиилээх кэһии кинигэ буолара. Открытка наборун эгэлгэтин атыылаһааччылар, кэлин уолаттарбар, билигин сиэннэрбэр харыстаан аҕай туттабын. Кырабытыгар диафильм араахын көрөн, улаатыыбытыгар грампластинка остуоруйаларын, ырыаларын истэн аҕай кэллэхпит. Наһаа да сөбүлүүр этим, киэһээҥҥи аһылыкка пластинка остуоруйатын истэрбин. Остуоруйа геройдарын кытта тэҥҥэ буола түһэн, ыллыыры кытта ыллаһан, сороҕор ойон туран музыкатыгар үҥкүүлэһэн, эбэтэр автор тылларын тэҥҥэ үтүктэн, интонациятыгар, дикциятыгар сөп түбэһэ сатаан күө-дьаа буолааччыбыт. Ийэбит сыыһабытын көннөрөн, нууччалыы саҥарда үөрэтэрэ оскуола таһынан дьарык буолар эбит. Сааспытынан көрөн кэмигэр велосипед, диафильм, киинэ көрөр проектордар, проигрыватель, хаартыскаҕа түһэрэр аппарат уонна бэчээттиир тэриллэрэ атыылаһыллыбыттара. Дьоллоох да кэмнэр этэ!

Үрдүкү кылаастарга үөрэнэрбэр, ийэм бириэмэтин харыстаһан, үөрэнээччилэрин тэтэрээттэрин бэрэбиэркэлэһэр этим. Таарыччы грамматикаҕа эрчиллиннэҕим. Кэлин үлэһит да буолан баран, эмиэ көмөлөһөрүм. Оннук киэһэлэргэ үөрэтэр оҕолорун туһунан кэпсээччи, дьоҥҥо, үлэҕэ сыһыаны ырытыһан, сэһэргэһэн бэйэ-бэйэбитигэр тардыһыыбыт өссө күүһүрбүтэ.

Аҕам убайбын батыһыннара сылдьан бултуурга-алтыырга, уһанарга, дьиэ ис-тас үлэтигэр сыһыарбыта. Ийэм миигин баайарга үөрэппитэ. Сырыы аайы саҥаны баайаары сабы илиибэр ыллахпына, иккиэн оһоххо сыстан олорон, баайыы маҥнайгы хардыыларыгар үөрэнэ олоробут, ону тэҥэ, киниэхэ анаан жилет, былаат, куопта, бэргэһэ араахын өрөрбөр, ийэм үөрэн мичилийбит харахтара көстөн кэлэллэр. Бу дьарыкпын чочуйан билигин биһирэбили, махталы ыларбар, дьиэ кэргэҥҥэ эбии дохуот да киллэрэрбэр, барытыгар ийэм өҥөлөөх буоллаҕа.

Хас биирдии оҕоҕо төрөппүт ийэтэ – бу кини эйгэтэ, билиитэ-көрүүтэ, ситиһиитэ, кыаҕа, сир үрдүгэр олоххо бэлэмнээх буолуута. Ол курдук, биһиэхэ ийэбит – саамай күндү, күҥҥэ тэҥниир киһибит, көмүскээччибит, дурдабыт-хаххабыт, угуйааччыбыт, уһуйааччыбыт, сэһэнньиппит, үөрэтээччибит, сүбэһиппит-амаһыппыт, муударай Учууталбыт, эрэллээх доҕорбут, миэхэ - истиҥ дьүөгэм. Аҕабытын кытта истиҥ, сылаас сыһыаннаах дьиэ кэргэҥҥэ иитэн-улаатыннаран, сайыннаран, дьоллоох оҕо саас бары өрүттэрин биллэрэн, киһи-хара оҥорон, үөрэттэрэн, кэргэн биэрэн, сиэннэрин бүөбэйдэһэн-оҕолоһон, биһиги туспутугар туохха да тэҥнэммэт кыһамныыларын ууран, бу күн сиригэр баалларын тухары күүскөмө буолбуттарыгар, ийэбит хос сиэннэрин минньигэс сыттарын билбитигэр махтанабыт уонна сүгүрүйэбит!

Кэнники сылларга эбэбит бочуоттаах сынньаланҥа да олордор, таптыыр , иккис төрөөбүт дойду оҥостубут Хомустааҕар ис сүрэҕиттэн, дууһатынан ыалдьан, баҕатынан-кыаҕынан күүскөмө, сүбэ-ама буолан олорбута. Бириэмэлэнэн элбэхтик аахыта, радио, телевизор биэрииларриттэн анал тэтэрээккэ тугу истибитин, көрбүтүн, билбитин суруйан, биһиги кэллэхпитинэ, сэргэх кэпсээннээх тоһуйааччы. Куоратынан, тыанан дьоммутугар, театрынан, концертарынан сэргэхситэн илдьэ сылдьарбытыттан астынар этэ. Аҕабытыгар ахтылҕанын мүлүрүтэн, олох киэҥ аартыгар үктэммит, үлэһит, ыал буолбут, маҥнайгы оҕото төрөөбүт Абыйыгар сынньата ыытааччыбыт. Айанныырын «кырдьаммын сыыдамсыйбыппын» диэн күлээччи. Кэнники Бүлүүгэ, убайыгар Үөһээ Бүлүүгэ сылдьан, төрөөбүт дойдутун салгынынан тыынан, өр буолан баран дьонун-сэргэтин көрсөн, баҕа санаатын толорон, сүрэҕэр сөҥөрөн илдьэ сылдьыыбыт санаата чэпчээбит буолуохтаах. Өссө да элбэх ыра санаалааҕа. Хос сиэннэрэ улаатан истэхтэрин аайы: «Жизнь только начинает становиться интереснее», - диэччи. Олоҕун устатыгар Улуу суруксут киһи буоллаҕа, ол чэрчититинэн кэнчээри ыччаттарыгар өйдөбүнньүк суруйуу хаалларыан баҕарбыта... Баҕарар этэ уһуннук олоруон...

Маама... Барыбыт сүрэхпитигэр Эн мэлдьи тыыннааххын, өйбүтүгэр-санаабытыгар, дууһабытыгар өрүү баргын. Баргын өйдүүрбүт тухары хас биирдиибитигэр, сиэннэргэр, хос сиэннэргэр, кырачааннарга эн тускунан кэпсиэхпит турдаҕа. Дьоҥҥо үтүө санааҕынан, дьаныаргынан, өйгүнэн, билиигинэн, үлэҕэ бэриниилээххинэн уонна ситиһиилэргинэн, дойдугун, ону тэҥэ олоҕу туохтааҕар да таптыыргынан, тулуургунан биһиэхэ үтүө холобур буолаҕын! Эн сайаҕас санааҕынан, уйан дууһаҕынан, сиэрдээх быһыыгынан көмө-тирэх буолар, уруу утумун уһатар, аймах ситимин чиҥэтэр айылгылаах киһи этиҥ. Ол да иһин эн эйэҕэс эйгэҕэр оҕо-уруу тардыһара, доҕор-аймах тоҕуоруһара. Бу баар курдук көстөр олоххор алтыспыт бар дьоҥҥун үөрэ –көтө көрсөҥҥүн, ирэ-хоро кэпсэтэ-кэпсэтэ итии чэй иһэ олороруҥ, үөрүүнэн чоҕулуспут харахтарыҥ.

Ийэбит барахсан хас да тэтэрээккэ бэлиэтээн хаалларбыт суругун-бичигин, хоһоонун-кэпсээнин анааран, түмэн, бэйэбит олохпут остуоруйатыгар дьүөрэлии тутан үйэтиппит киһи диэн санаа үүйэ-хаайа тутар... Күндү ийэбит сырдык кэриэһигэр анаан ахтыыларын биэрбит бар дьоммутугар дириҥ махталбытын тиэрдэбит.

Элизабет Ядреева

КЭРИЭСТЭБИЛ

Күндү таптыыр оҕобут, кэргэним, аҕабыт, бырааппыт, убайбыт, таайбыт Алексеев Дмитрий Васильевич ыарахан ыарыыттан 37 сааһыгар биһиги кэккэбититтэн сохуччу туораабыта алтынныы ый 1 күнүгэр 40 хонуга буолар.

Дима 1979 с. атырдьах ыйын 8 күнүгэр Алексеевтар дьиэ кэргэннэригэр иккис уол оҕонон күн сирин көрбүтэ. Оскуоланы 1996 с. бүтэрэн салгыы политехническай колледжка үөрэнэн 2000 с. бүтэрбитэ. Ылбыт идэтинэн үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ. Үлэтигэр эппиэтинэстээх, бэриниилээх, эппит тылын толорор, кыһамныылаах үлэһит этэ. Олус көнө, истиҥ, сэмэй майгылааҕа, элбэх табаарыстардааҕа, доҕоттордооҕо. Иллэҥ кэмигэр айылҕаҕа сылдьара, балыктаан дьонун үгүстүк күндүлүүрэ.

2013 с. олоҕун аргыһын Анжеликаны көрсөн, сүрэхтэринэн сөбүлэһэн ыал буолбуттара. Икки уоллаах ыал аҕа баһылыга буолан, саҥа дьиэ туттан, сүүрэ-көтө, үлэлии-хамсыы сылдьыбыта. Күндү киһибит күн сириттэн олус эрдэ суох буолбутун итэҕэйиэх санаабыт кэлбэт, сырдык мөссүөнүн өрүү ахта-саныы сылдьыахпыт.

Тугунан да кэмнэммэт ыарахан күммүтүгэр күүскөмө, өйөбүл буолбут бар дьоммутугар, чуолаан, Матвеевтар дьиэ кэргэттэригэр, Ким Елизаветаҕа, аҕабыт эдьиийигэр, балтыларыгар, Лыткиннарга, бииргэ үөрэммит табаарыстарбытыгар, «Сулусчаан», «Хатыҥчаана» д/с коллективтарыгар, «Хатыҥ Арыы нэһилиэгэ» МТ дьаһалтатыгар, «Реал-право» тэрилтэ коллективыгар истиҥ махталбытын тиэрдэбит.

Ийэтэ, аҕата, кэргэнэ, уолаттара, бииргэ төрөөбүттэрин дьиэ кэргэттэрэ

Тапталлаах оҕобут, убайбыт Петров Семен Андреевич эдэр сааһыгар элбэҕи эрэннэрэр, киэн туттар күндү киһибит бу Орто дойдуттан күрэммитэ, оһолго түбэһэн сохуччу суорума суолламмыта 2016 сыл балаҕан ыйын 28 күнүгэр үс сылын туолла.

Дьылҕа хаан оҥоһуута кытаанах да буолар эбит...

Семен 1978 с. кулун тутар 1 күнүгэр Үөһээ Бүлүүгэ Наталья, Андрей Петровтарга бастакы оҕонон күн сирин көрбүтэ. И. Барахов аатынан 1 №-дээх оскуоланы бүтэрэн баран Хабаровскайга, онтон Дьокуускайга үөрэнэн историк идэтин ылан, бастаан Үөһээ Бүлүү Харбалааҕар, онтон Нам улууһугар 1 №-дээх орто политехническай оскуолаҕа 9 сыл (2003-2012 сс.) устата история, обществознание учуутылынан үлэлээбитэ. Үөрэҕин бүтэрээт, аан бастаан үлэлээбит Харбалааҕын оскуолатын учуутала П.П. Платонова, РСФСР үөрэҕириитин туйгуна, 1968-2007 сс. нуучча тылын учуутала маннык суруйбут этэ: «... Ити учууталлартан ордук Г.М. Рожина уонна С.А. Петров бэйэлэрин предметтэрин баһылаабыт дьиҥнээх историктар этилэр. Биирдэ Семен Андреевич уруогар методхолбоһук салайааччыта буолан киирбитим уонна олус сөҕө санаабытым. Былыргы дьон атын биистэри кытта кыргыһыыларыгар сэргэ тутан Үөһээ Бүлүү историятын кэпсээбитин олус мэник-тэник оҕолордоох кылаас олох уутааҕар чуумпутук, учууталларыттан харахтарын араарбакка истибиттэрин, уруок бүппүтүн да кэннэ мэктиэтигэр хамсаабакка олорбуттарын долгуйа, үөрэ көрбүтүм».

Намҥа үлэлии сылдьан хас сайын аайы каникулларыгар бииргэ үлэлээбит коллегаларынаан И.Н. Максимовтыын, Л.Р. Лукинныын, М.Л. Викторовтыын, Л. Шелковниковтыын историко-краеведческай, онтон салгыы Саха сирин араас өрүстэринэн (Кэҥкэмэнэн, Амманан, Сиинэнэн, Буотаманан) устан оҕолорго айылҕа дьиктилэрин, мааны көтөрдөрүн, кыылларын чинчийэн үөрэтэн бириэмэлэрин туһалаахтык атааралларa.

Семен Нам улууһугар үчүгэйдик да үлэлии-хамсыы сылдьыбыт эбит, саатар биһиги, төрөппүттэрэ, биирдэ да баран билсибэтэхпититтэн хомойобут. Арай дьиэ туттан эрэбин диэбитигэр баран кыратык көмөлөспүппүт, чэ, ыал буоллаҕына барыллыа дии саныыр этибит.

Быйыл бииргэ үлэлээбит уолаттара, аймахтар көмөлөрүнэн дьиэтин ситэри тутан бүтэрдибит. Күүс-көмө буолбуттарыгар улахан махталбытын тиэрдэбит.

Төрөппүттэрэ, аймахтара

Күндү аҕабыт, эҥэбит, хос эҥэбит, үлэ, тыыл ветерана, Хамаҕатта нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо, Саха республикатын тыатын хаһаайыстабатын ветерана, «Эҥсиэли» хаһыат бастыҥ корреспондена

КОКОРЕВ
Николай Иванович

85 сааһыгар б.дь. балаҕан ыйын 27 күнүгэр ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытын билэр, чугас дьоммутугар, аймахтарбытыгар диринҥник курутуйан туран иһитиннэрэбит.

Оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ, күтүөттэрэ, кийииттэрэ

Күндүтүк саныыр убайбыт, тыыл, үлэ ветерана, Хамаҕатта нэһилиэгин Ытык олохтооҕо, «Эҥсиэли» хаһыат общественнай корреспондена, 1994 сыл бастыҥ корреспондена

КОКОРЕВ
Николай Иванович

күн сириттэн барбытынан оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Убайа Г.С. Кокорев уонна кини оҕолоро

Нам улууһун «Эҥсиэли» хаһыат редакциятын коллектива диринҥник ытыктыыр аҕа киһибит, «Эҥсиэли» хаһыат актыыбынай общественнай корреспондена, 1994 с. «Сыл бастыҥ корреспондена», тыыл, үлэ ветерана, Хамаҕатта нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо

КОКОРЕВ
Николай Иванович

ыарахан ыарыыттан орто дойдуттан барбытынан оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас дьонугар, аймахтарыгар диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Күндү бииргэ улаппыт, үөрэммит табаарыспытыгар, Салбаҥ олохтооҕор Таисия Николаевна Гаврильеваҕа, кини оҕолоругар, сиэннэригэр тапталлаах аҕата, эҥэлэрэ, Хамаҕатта нэһилиэгин бочуоттаах гражданина, үлэ, тыыл ветерана, «Тыа хаһаайыстабатын сайдыытыгар үтүөтүн иһин» бэлиэ хаһаайына, «Эҥсиэли» хаһыат бастыҥ корреспондена

КОКАРЕВ
Николай Иванович

ыалдьан күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит, аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.

1975 с. 11 кыл. бииргэ үөрэммиттэрин

Убаастыыр күтүөппүт, ыал таптыыр кэргэнэ, аҕата, эҥэтэ, Хамаҕатта олохтооҕо

ҐОГОЛЕВ
Николай Николаевич

уһун, ыарахан ыарыыттан орто дойдуттан барбытынан бииргэ үөрэммит табаарыспытыгар, дьүөгэбитигэр Лукина Татьяна Афанасьеваҕа, кинилэр оҕолоругар, күтүөтүгэр уонна сиэннэригэр диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Бииргэ үөрэммит оҕолоруҥ, 1975 с. выпуск

Тапталлаах кэргэним, аҕабыт, эҥэбит

СТЕПАНОВ
Сергей Федотович

б.дь. балаҕан ыйын 27 күнүгэр ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытын диринҥник курутуйан туран иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ

Убаастыыр, таптыыр чугас киһибит, убайбыт, бырааппыт

СТЕПАНОВ
Сергей Федотович

орто дойдуттан ыарахан ыарыыттан ыалдьан барбытынан дьиэ кэргэнигэр диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Бары аймахтара

Убаастыыр күтүөппүт

СТЕПАНОВ
Сергей Федотович

балаҕан ыйын 27 күнүгэр уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн күрэммитинэн кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Кырдьаҕас эдьиийдэрэ Аграфена, Леонид, Илья, Андрей

Истиҥник саныыр дьүөгэбит Марфа Федоровна Степанова олоҕун аргыһа, оҕолоругар, сиэннэригэр тапталлаах аҕалара, эҥэлэрэ, өр сылларга 2 Хомустаахха тыа хаһаайыстабатыгар таһаарыылаахтык үлэлээбит үлэ ветерана

СТЕПАНОВ
Сергей Федотович

уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар, доҕотторугар диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Намнааҕы педучилищены 1967 с. бүтэрбит дьүөгэлэриҥ А. Леонтьева, М. Дьяконова, Е. Лукинова, Е. Прибылых, М. Михайлова, А. Слепцова

Күндүтүк саныыр дьоммутугар Марфа Федоровнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, бииргэ төрөөбүттэригэр тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эҥэлэрэ

СТЕПАНОВ
Сергей Федотович

ыарахан ыарыыттан суох буолбутунан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит, кытаатан тулуйа сатааҥ.

Г.Д., Д.И. Готовцевтар

Убаастыыр бастакы кылааска үөрэппит учуталбытыгар Марфа Федоровнаҕа, кини дьиэ кэргэнигэр, бииргэ төрөөбүттэригэр тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эҥэлэрэ

СТЕПАНОВ
Сергей Федотович

ыарахан ыарыыттан биһиги кэккэбититтэн күрэммитинэн диринҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.

1975 с. 2 Хомустаахха бастакы кылааска үөрэппит оҕолоруҥ

Өр сылларга 2 Хомустаахха совхозка суоппарынан, леснигинэн үлэлээбит 2 Хомустаахтан төрүттээх биир дойдулаахпыт, үлэ ветерана

СТЕПАНОВ
Сергей Федотович

ыалдьан өлбүтүнэн кэргэнигэр Марфа Федоровнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр уонна чугас аймахтарыгар «Хомустаах 2-с нэһилиэгэ» муниципальнай тэриллии дьаһалтатын, нэһилиэк депутаттарын уонна ветераннарын сэбиэттэрин аттарыттан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Выражаем глубокое соболезнование близким и родным по поводу ухода из жизни после тяжелой травмы горячо любимого мужа и отца

СЫСОЛЯТИНА
Александра Тихоновича.

Скорбим, помним, любим.

Супруга, дети

Күндү кийииппитигэр, истиҥ саҥаспытыгар Попова Людмила Тихоновнаҕа, кини төрөппүттэригэр, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймах-билэ дьонугар таптыыр уоллара, убайдара, бырааттара, ыал ытык аҕата

СЫСОЛЯТИН
Александр Тихонович

сохуччу олохтон туораабытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Поповтар

Выражаем искренние и глубокие соболезнования нашей подруге, однокласснице Насте, ее матери Анне Петровне и брату Сереже, всем родным и близким по поводу трагической кончины горячо любимого отца, мужа

СЫСОЛЯТИНА
Александра Тихоновича.

Одноклассники НСШ № 1, кл. рук. Иванова И.Н.

Убаастабыллаах коллегам, табаарыспыт Гаврил Петрович Шишкин баар-суох күндү күтүөтэ

СЫСОЛЯТИН
Александр Тихонович

бу орто дойдуттан сохуччу барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Александр Тихонович үөрэ-көтө, үлэлии-хамсыы, кэпсиипсии сылдьара харахпытыгар бу баар курдук. Аһыыгын тэҥҥэ үллэстэбит.

М.Д., С.Г. Кокаревтар

Коллектив управления капитального строительства и архитектуры МО «Намский улус», МКУ «Служба единого заказчика МО «Намский улус» выражают глубокое соболезнование Сысолятиной Анне Петровне, детям и родным в связи с безвременной кончиной любимого мужа, отца

СЫСОЛЯТИНА
Александра Тихоновича.

Скорбим вместе с вами.

«Нам улууһа» муниципальнай тэриллии дьаһалтата, улуус мунньаҕын депутаттара Нам селотун олохтооҕо

СЫСОЛЯТИН
Александр Тихонович

күн сириттэн барбытынан бииргэ үлэлээбит коллегабытыгар Сысолятина Анна Петровнаҕа, кини дьиэ кэргэнигэр, чугас дьонугар, аймахтарыгар диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Өр сылларга бииргэ үлэлээбит коллегабытыгар, оскуолабыт ветераныгар Захарова Анастасия Ивановнаҕа уонна чугас дьонугар тапталлаах уоллара, кэргэнэ, аҕалара

СЫСОЛЯТИН
Александр Тихонович

олус хомолтолоохтук суох буолбутунан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Нам 1 №-дээх оскуолатын коллектива

Выражаем глубокое соболезнование нашей учительнице Людмиле Тихоновне Поповой, родным, близким по поводу трагической гибели любимого брата

СЫСОЛЯТИНА
Александра Тихоновича.

Скорбим вместе с вами.

Родители и учащиеся 8 «а» класса Намской улусной гимназии им. Н.С. Охлопкова

Учителя кафедры физико-математических и естественно-общественных наук Намской улусной гимназии выражают искреннее соболезнование коллегам Поповым Людмиле Тихоновне и Евсею Михайловичу, всем родным и близким в связи с трагическим безвременным уходом из жизни брата, сына, мужа, отца

СЫСОЛЯТИНА
Александра Тихоновича.

Утрата безмерна. Скорбим вместе с вами.

Нам улуустааҕы гимназиятын бииргэ бүтэрбит таабаарыспытыгар Сысолятин Тихоҥҥа, ийэтигэр Анна Петровнаҕа, чугас дьонноругар, аймахтарыгар тапталлаах күндү аҕалара, кэргэнэ, убайдара

СЫСОЛЯТИН
Александр Тихонович

орто дойдуттан сохуччу барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

НУГ 2013 с. выпускниктара, кыл. сал. Ядрихинская В.К., төрөппүттэр

Коллектив Намской улусной гимназии выражает глубокие соболезнования коллегам Поповой Людмиле Тихоновне и Попову Евсею Михайловичу, родным и близким по поводу скоропостижной кончины горячо любимого брата

СЫСОЛЯТИНА
Александра Тихоновича.

Скорбим вместе с вами.

Выражаем глубокое соболезнование нашей коллеге, ветерану педагогического труда, отличнику просвещения РСФСР, почетному ветерану системы образования РС(Я), почетному гражданину Намского улуса Захаровой Анастасие Ивановне, родным и близким по поводу трагической кончины сына, брата

СЫСОЛЯТИНА
Александра Тихоновича.

Скорбим вместе с вами.

МО учителей русского языка и литературы НСОШ № 1 им. И.С. Гаврильева

Намнааҕы техникум коллектива оҕолоругар, сиэннэригэр уонна чугас аймахтарыгар ийэлэрэ, эбэлэрэ

ДЕГТЯРЕВА
Ирина Ивановна

сохуччу ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.

Намнааҕы техникум коллектива

Тапталлаах эдьиийбит

АНДРОСОВА
Надежда Николаевна

бу күн сириттэн ыарахан ыарыыттан күрэммитинэн балтыларбытыгар, эдьиийдэрбитигэр, күтүөппүтүгэр, бырааппытыгар диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Никольскайтан Кудриннар, Хамаҕаттаттан Поповтар

Күндү кийииппитигэр Кривошапкина Клавдия Николаевнаҕа уонна кини бииргэ төрөөбүттэригэр тапталлаах балтылара

АНДРОСОВА
Надежда Николаевна

уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн хомолтолоохтук барбытыгар диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Аймахтара Хомустаахтан Дмитрий Иванович, Интерна Ивановна, Куличкиннар, Кривошапкиннар, Поповтар, Архангельскайдар

Убаастыыр доҕорбутугар Проняҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр тапталлаах ийэлэрэ, эбэлэрэ

АНДРОСОВА
Надежда Николаевна

бу күн сириттэн ыарахан ыарыыттан күрэммитинэн диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Намтан Байанаевтар

Партизан нэһилиэгин «Кустук» оҕо саадыгар өр кэмҥэ поварынан, завхоһунан үлэлээбит үлэ ветерана, ыал ийэтэ уонна эбэтэ

АНДРОСОВА
Надежда Николаевна

күн сириттэн барбытынан чугас дьонугар диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Улуустааҕы үөрэх управлениета, үөрэх үлэһиттэрин профсоюһун комитета

Күндүтүк саныыр, ыаллыы олорбут дьоммутугар Андросов Прокопий Коммунаровичка, кини оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас дьонноругар кэргэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ

АНДРОСОВА
Надежда Николаевна

уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Е.И., Н.В. Ким

Нам улуустааҕы гимназиятын учуутылыгар, бииргэ үлэлээбит коллегабытыгар Алексеева Екатерина Степановнаҕа тапталлаах ийэтэ

АЛЕКСЕЕВА
Дарья Семеновна

уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Нам 1 №-дээх оскуолатын коллектива

Оскуолаҕа бииргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр, Нам улуустааҕы гимназиятын үөрэх завуһугар Алексеева Екатерина Степановнаҕа, аҕатыгар, бииргэ төрөөбүттэригэр, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, аймахтарыгар тапталлаах кэргэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэтэ, тыыл, үлэ ветерана

АЛЕКСЕЕВА
Дарья Семеновна

күн сириттэн суох буолбутугар диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

1 №-дээх Нам орто оскуолатын 1983 с. 10 «в» кылаас выпускниктара

Бииргэ үлэлээбит коллегабыт

АЛЕКСЕЕВА
Дария Семеновна

күн сириттэн эмискэ суох буолбутунан оҕолоругар, сиэннэригэр, кэргэнигэр диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Автовокзалга үлэлээбит урукку коллегалара

Бииргэ төрөөбут балтыларыгар Римма Семеновнаҕа, Татьяна Семеновнаҕа, оҕолоругар Екатеринаҕа, Еленаҕа, Александрга, Ильяҕа, кэргэнигэр, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, төрүт Нам селотун олохтооҕо

АЛЕКСЕЕВА
Дария Семеновна

күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

В.И., К.И. Макаровалар

Бииргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр, табаарыспытыгар Алексеева Туяраҕа, кини дьиэ кэргэнигэр, аймахтарыгар, чугас дьонугар таптыыр ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ

АЛЕКСЕЕВА
Дария Семеновна

күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

НУГ, 2008 с. выпуск, 11 «б», кылаас салайааччыта Попова А.М.

Өр сылларга ыаллыы олорбут Нам сэлиэнньэтин олохтооҕо, тыыл уонна үлэ ветерана

АЛЕКСЕЕВА
Дария Семеновна

ыарахан ыарыыттан орто дойдуттан барбытынан кэргэнигэр Алексеев Степан Александровичка, оҕолоругар, сиэннэригэр диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ыаллара Бугаевтар

Күндүтүк саныыр бырааппыт, Нам сэлиэнньэтин олохтооҕо

РУМЯНЦЕВ
Георгий Иннокентьевич

ыараханнык ыалдьан күн сириттэн барбытынан убаастыыр кийииппитигэр Лидия Прокопьевнаҕа, оҕолоругар Анжеликаҕа, Надяҕа, Гелийга, сиэннэригэр, бииргэ төрөөбүттэригэр диринҥ кутурҕаммытын биллэрэбит, аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.

Арбынтан Дьяконова М.Е., Көбөкөнтөн Иннокентьевтар, Слепцовтар, Намтан Бугаевтар, Эверстовтар

«Нам улууһа» муниципальнай тэриллии дьаһалтата, улуус мунньаҕын депутаттарын сэбиэтэ Нам селотун олохтооҕо, өр сылларга улуус тутуутун тэрилтэлэригэр үтүө суобастаахтык суоппарынан үлэлээбит

РУМЯНЦЕВ
Георгий Иннокентьевич

олохтон туораабытынан тапталлаах кэргэнигэр Румянцева Лидия Прокопьевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

«Илгэ» потребительскай общество үлэһиттэрин коллектива уонна улуус потребкооперациятын ветераннарын сэбиэтэ бииргэ үлэлээбит коллегабытыгар Румянцева Лидия Прокопьевнаҕа, кини оҕолоругар, сиэннэригэр тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эҥэлэрэ

РУМЯНЦЕВ
Георгий Иннокентьевич

ыалдьан олохтон туораабытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Күндү дьүөгэбит Лидия Прокопьевна Румянцеваҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эҥэлэрэ

РУМЯНЦЕВ
Георгий Иннокентьевич

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит, аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит, кытаатыҥ, эрдийиҥ.

Дьүөгэлэриҥ М.И. Дьяконова, С.А. Яковлева, А.С. Заболоцкая уонна кинилэр дьиэ кэргэттэрэ

Убаастыыр күндү дьүөгэбэр Румянцева Лидия Прокопьевнаҕа, кини оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас дьонноругар таптыыр кэргэнэ

РУМЯНЦЕВ
Георгий Иннокентьевич

эмискэ ыалдьан, олус хомолтолоохтук олохтон барбытынан бэйэм уонна дьиэ кэргэним аатыттан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Ыар сүтүккүтүн, аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.

Ким Е.И.

Истиҥник саныыр, өр сыл ыаллыы олорбут табаарыспытыгар Румянцева Лидия Прокопьевнаҕа, кини оҕолоругар Анжеликаҕа, Наденькаҕа, Геликка, сиэннэригэр, аймахтарыгар тапталлаах аҕалара, эҥэлэрэ

РУМЯНЦЕВ
Георгий Иннокентьевич

ыарахан ыарыыттан күн сириттэн суох буолбутугар диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ивановтар, Павловтар, Романовтар

Күндү убаастыыр киһибитигэр Лидия Прокопьевнаҕа уонна кини оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас дьонугар тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эҥэлэрэ

РУМЯНЦЕВ
Георгий Иннокентьевич

эмискэ ыалдьан сохумардык күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит, хомолтоҕутун үллэстэбит. Тулуйуҥ.

Доҕоро Колесов П.П, уонна кини дьиэ кэргэнэ, Дьокуускайтан

Күндүтүк саныыр чугас ыалбытыгар, бииргэ үөрэммит табаарыспытыгар Румянцев Николай Иннокентьевичка, кэргэнигэр Лидия Прокопьевнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, бииргэ төрөөбүттэригэр убаастыыр табаарыспыт, доҕорбут

РУМЯНЦЕВ
Георгий Иннокентьевич

эмискэ ыалдьан күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит, аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит, кытаатан тулуйуҥ, этэҥҥэ буолуҥ.

Чугас ыалларгыт Винокуровтар, Охлопков Борис Егорович, Рита, Уваровтар

«Эҥсиэли» хаһыат коллектива өр сылларга бииргэ үлэлээбит ытыктыыр киһибитигэр, «Колми-95» ХЭО генеральнай директора, Ил Түмэн депутата Румянцев Николай Иннокентьевичка таптыыр убайа

РУМЯНЦЕВ
Георгий Иннокентьевич

сохумардык олохтон барбытынан диринҥ кутурҕанын тиэрдэр.

Истиҥник саныыр дьоммутугар Румянцев Николай Иннокентьевичка, Румянцева Лидия Прокопьевнаҕа, чугас дьонугар, аймахтарыгар таптыыр убайа, кэргэнэ

РУМЯНЦЕВ
Георгий Иннокентьевич

күн сириттэн сохуччу барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.

Владислав уонна Любовь Касьяновтар

Иккис оскуола 3 «а» кыл. төрөппүттэрэ күндүтүк саныыр, убаастыыр учууталбытыгар Наталья Кирилловнаҕа балта

КОЛЕСОВА
Клавдия Кирилловна

күн сириттэн барбытынан диринҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Выражаем искренние соболезнования Тотоновой (Колесовой) Наташе, ее родным и близким в связи со смертью матери, сестры, бабушки

КОЛЕСОВОЙ
Клавдии Кирилловны.

Скорбим вместе с вами.

Классный руководитель Кириллина С.В., 11 «б» кл. выпуска 2003 г., НУГ

Бииргэ үөрэммит дьүөгэбит, табаарыспыт

НОГОВИЦЫНА
Клавдия Кирилловна

б.дь. балаҕан ыйын 27 күнүгэр сохумардык олохтон барбытынан чугас дьонугар диринҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.

Бииргэ үөрэммит оҕолорун аатта ры ттан, 1977 с. 10 «б» кыл., чугас дьүөгэтэ Гуляева Виктория Николаевна

«Илгэ» потребительскай общество үлэһиттэрин коллектива уонна улуус потребкооперациятын ветераннарын сэбиэтэ Россия потребкооперация туйгуна, тыыл, үлэ ветерана

КИРИЛЛОВА
Мария Егоровна

ыалдьан олохтон туораабытынан кини оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар диринҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр.

Кылаабынай редактор э.т.
Л.А. Ноговицына

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — ***41496,***
хаһыаты таҥыы — ***41332,***
бухгалтерия — ***41141,***
факс — ***41141, 41496.***

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Эҥсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ***ПИ №ТУ14-0216.***

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***

«ЭҢСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

«Эҥсиэли» хаһыат
РИС талылынна, таҥылынна
уонна бэчээттиир сыҕаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лиис
Көҥүл сыананан атыылаан
Индексэ — Р0005. Тираһа — 1186
Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 29.09.2016 с.
Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 29.09.2016 с.